

**ОБЩИ УСЛОВИЯ
НА УД “КОМПАС ИНВЕСТ” АД
ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТТА НА ИНВЕСТИЦИОННИ
ДРУЖЕСТВА И ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГИ ПО
УПРАВЛЕНИЕ НА ПОРТФЕЙЛИТЕ
НА ИНВЕСТИТОРИ**

РАЗДЕЛ I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящите общи условия (по-долу „Общите условия“) са приети с решение на Съвета на директорите на управляващо дружество с:

фирма: “Компас Инвест” АД;

(Изм.с реш. на СД от 27.06.2013г.)Седалище и адрес на управление: гр. София, р-н Възраждане ул. “Георг Вашингтон” №19, ет. 2;

телефони: (+ 359 2) 421 95 17, (+ 359 2) 421 95 18 **e-mail:** office@compass-invest.eu;

интернет страница: www.compass-invest.eu

притежаващо лиценз № 56-УД от 28.06.2017г г. за извършване на дейност като управляващо дружество по Решение №1128 – УД от 22.11.2006 г. на Комисията за финансов надзор на Република България;

вписано в търговския регистър с ЕИК 175194972 наричано по-долу “Управляващо дружество”.

Чл. 2. (1) (изм., 15.01.2019 г.) Управляващото дружество извършва следните видове дейности:

1. управление на дейността и инвестициите на колективни инвестиционни схеми, включително:

а) инвестиране в ценни книжа и други ликвидни финансови активи по чл. 38 ЗДКИСДПКИ на принципа на разпределение на риска на парични средства, набрани чрез публично предлагане на акции или дялове;

б) продажба и обратно изкупуване на акции на инвестиционно дружество от отворен тип от името на инвестиционното дружество, и на дялове от договорен фонд от името и за сметка на фонда;

в) съхранение и администриране на дяловете или акциите, издадени от договорни фондове, съответно инвестиционни дружества, включително правни и счетоводни услуги във връзка с управление на активите, искания за информация на инвеститорите, оценка на активите и изчисляване цената на дяловете или акциите, контрол за спазване на законите изисквания, управление на риска, водене на книгата на притежателите на дялове или акционерите, разпределение на дивиденди и други плащания,

изпълнение на договори, водене на отчетност;

г) маркетингови услуги.

2. управление на портфейли, включващи финансови инструменти, на инвеститори, включително на институционални инвеститори - пенсионни фондове, застрахователни дружества и други институционални инвеститори, по собствена преценка, без специални нареждания на клиента.

3. предоставяне на инвестиционни консултации относно финансови инструменти;

4. управление на дейността на национални инвестиционни фондове.

(2) Управляващото дружество не може да извършва други търговски сделки, освен когато това е необходимо за осъществяване предмета му на дейност съгласно чл. 1.

Чл. 3. (1) (изм., 15.01.2019 г.) Управляващото дружество приема тези Общи условия за сключване и изпълнение на договори с предмет управление дейността на инвестиционни дружества, както и управление на портфейли от финансови инструменти на инвеститори, включително на институционални, и предоставяне на инвестиционни консултации.

(2) Дейността на договорни фондове се управлява от Управляващото дружество по реда и при условията, предвидени в Правилата на съответния договорен фонд.

Чл. 4. (1) (изм., 15.01.2019 г.) Управлението на дейността на инвестиционни дружества (КИС или национални договорни фондове) се извършва въз основа на писмен договор, сключен при спазване на изискванията на Наредба № 44. Управлението на индивидуални портфейли и предоставяне на инвестиционно консултации на клиенти се извършва въз основа на писмен договор, сключен при спазване на изискванията на чл. 82 ЗПФИ, подзаконовите актове по прилагането му и Делегирания регламент. Пълният текст на настоящите Общи условия става част от конкретния договор със съответното инвестиционно дружество или друг инвеститор (наричан по-долу "Клиент"), който изрично и писмено е заявил, че ги приема.

(2) Настоящите Общи условия обвързват страните по договори с предмета по чл. 3, ал. 1, докато между тях действат конкретните сключени договори.

РАЗДЕЛ II

ИЗИСКВАНИЯ И ОГРАНИЧЕНИЯ КЪМ ДЕЙНОСТТА НА УПРАВЛЯВАЩОТО ДРУЖЕСТВО

Чл. 5. (изм., 15.01.2019 г.) Управляващото дружество се задължава:

1. да третира равностойно и справедливо колективните инвестиционни схеми, притежателите на дялове от тях, и лицата, чиято дейност или портфейл управлява;

2. при управление на дейността или портфейла на Клиент да действа честно, справедливо, като професионалист, с цел защита на инвеститорите и осигуряване стабилността на пазара на финансови инструменти; да полага грижата на добрия търговец за интересите на своите Клиенти и да предпочита техния интерес пред собствения, като прилага политика за третиране на конфликти на интереси и уведомява Клиентите за тази политика;

3. да третира равностойно своите Клиенти и осигури инвестиране на активите от портфейла на всеки клиент отделно и автономно от това на останалите клиенти;

4. да предостави по подходящ начин на инвестиционното дружество, желаещо да сключи договор за управление на дейността, информация относно организацията на своята дейност, включително последния си представен в Комисията финансов отчет, както и информация за разходите по видове, които ще бъдат поети от инвеститора, съответно от управляващото дружество; съответно да предостави на Клиент или на потенциален Клиент във връзка с предоставяните допълнителни услуги по управление на индивидуален портфейл и инвестиционно консултиране информация за предоставяните услуги, дали извършва дейност/сключва сделки с финансови инструменти за собствена сметка, за финансовите инструменти – предмет на услугите, и предлаганите инвестиционни стратегии и рисковете, свързани с тях, прилаганата политика за изпълнение и местатата за изпълнение на сделките, критериите за и направената категоризация на Клиента, видовете разходи и такси за Клиента и техния размер, информацията по чл. 29 по-долу, а при предоставяне на инвестиционен съвет – основава на широк или ограничен анализ на различните видове финансови инструменти и дали съветът е независими, дали се основава на широк или ограничен анализ на различните видове финансови инструменти и дали УД ще предоставя на Клиента периодична оценка за това доколко препоръчаните му финансови инструменти продължават да отговарят на нуждите на Клиента;

5. да осъществява инвестиционната политика с оглед постигане инвестиционните цели на управляваното инвестиционно дружество;

6. да спазва инвестиционните ограничения съгласно закона, устава (друг учредителен документ), проспекта (ако има такъв) и договора за управление с лицето, чиято дейност или портфейл управлява, както и одобрените от КФН правила за оценка на портфейла и определяне на нетната стойност на активите и правилата за управление на риска на колективните инвестиционни схеми и инвестиционните дружества от затворен тип, чиято дейност управлява;

7. при поискване от управителния или контролния орган на Клиента, да се мотивира писмено за дадено инвестиционно решение (нареждане), отправено до инвестиционен посредник, както и да предостави в писмена форма цялата налична при него информация във връзка с даденото инвестиционно нареждане;
8. да информира Клиента незабавно и в писмена форма, когато установи нарушение на ограниченията за инвестиране;
9. да предоставя на инвеститорите и на акционерите на своите Клиенти, необходимата им информация своевременно, точно и по достъпен за тях начин, в съответствие със закона;
10. при изпълнение на задълженията си по договор за управление на дейността на Клиент - инвестиционно дружество, да се ръководи само от интересите на неговите акционери;
11. да предостави на Клиента цялата налична при него документация и информация и да прехвърли резултатите във връзка с изпълнението на договора за управление по указан от Клиента начин не по-късно от пет работни дни след прекратяването на договора;
12. да уведомява Клиентите относно възможностите за подаване на жалби;
13. да уведомява своите Клиенти по договори за управление на портфейл за съществуващата система за компенсиране на инвеститорите във финансови инструменти, включително за нейния обхват и за гарантирания размер на клиентските активи, а при поискване да предостави данни относно условията и реда за компенсиране.

Чл. 6. Управляващото дружество не може:

1. (изм., 15.01.2019г.) да извършва дейност извън инвестиционните цели и стратегия на Клиента така, както са записани в устава (съответно други учредителни документи) и вътрешните актове на Клиента (ако е приложимо), проспекта на Клиента (ако има такъв), действащото законодателство (в случай на приложимо към дейността на Клиента чуждестранно законодателство – доколкото Клиентът е предоставил на Управляващото дружество информация за приложимите към дейността му изисквания и ограничения) и в договора за управление, както и да извършва инвестиции, които не съответстват на финансовите възможности, опита и знанията на Клиента (по договор за управление на портфейл), целите на управлението на портфейла и рисковия профил на Клиента;

2. (изм., 15.01.2019 г.) да взема инвестиционни решения и да дава нареждания, дори и да са в рамките на инвестиционните цели и стратегия на своя Клиент, ако не го е информирало по траен носител за потенциален конфликт на интереси в съответствие с прилаганата политика за третиране на конфликтите на интереси. В този случай Управляващото дружество не предоставя Услугата (ако конфликтът засяга в цялост предоставянето на Услугата), съответно не предприема конкретните действия в рамките на Услугата, засегнати от конфликта, преди Клиентът да предостави декларация, че е уведомен за конфликта, разбира ситуацията и рисковете, произтичащи от нея, и е съгласен Управляващото дружество да му предостави Услугата, съответно да извърши съответните действия в рамките на Услугата, с което е длъжно да поиска от Клиента Клиентът давапредварително одобрение за взетото инвестиционно решение;

3. (изм., 15.01.2019 г.) да приема възнаграждение, комисиона или друга парична или непарична облага от трето лице във връзка с действията по предоставяната Услуга, ако с това се поражда конфликт на интереси или се нарушава задължението на Управляващото дружество за равностойно и справедливо третиране неговите Клиенти и за полагане на дължимата грижа за защита на техните интереси; това ограничение не се прилага за дължимите от Клиента разходи при покупка и обратно изкупуване на дялове на управлявани от Управляващото дружество договорни фондове, в случай че съгласно сключения договор инвестирането в такива е разрешено;

4. (изм., 15.01.2019 г.) да извършва за сметка на свой Клиент разходи, които не са предвидени съгласно договора за управление;

5. (изм., 15.01.2019 г.) да предоставя невярна, неясна или заблуждаваща информация, включително за състава, стойността и структурата на активите от портфейла на Клиента, както и за състоянието на пазара на финансови инструменти;

6. да използва активите на Клиента за цели, които противоречат на закона, на актовете по прилагането му или на сключения с лицето договор за управление;

7. да извършва дейност по инвестиране на средствата на Клиент във финансови инструменти в нарушение на нормативно установена забрана или инвестиционни ограничения;

8. да извършва други търговски сделки, освен когато това е необходимо за осъществяване на дейността по чл. 2;

9 да инвестира целия или част от портфейла на Клиента, на който Управляващото дружество предоставя услуги по управление на портфейл, в дялове на колективни инвестиционни схеми, които то управлява, без да е получило предварителното одобрение от него;

Чл. 7. (1) При осъществяване на дейността си Управляващото дружество е длъжно да пази търговските тайни на своите Клиенти и техния търговски престиж.

(2) Членовете на управителните и контролните органи на Управляващото дружество, неговите служители и всички други лица, работещи за Управляващото дружество, не могат да разгласяват, освен ако не са оправомощени за това, и да ползват за облагодетелстване на себе си или на други лица факти и обстоятелства, засягащи наличностите и операциите по сметките на Клиенти на Управляващото дружество, както и всички други факти и обстоятелства, представляващи търговска тайна, които са узнали при изпълнение на служебните и професионалните си задължения.

(3) Забраната по ал. 2 се отнася и за случаите, когато посочените лица не са на служба или дейността им е преустановена.

(4) (изм., 15.01.2019 г.) Управляващото дружество може да предоставя сведенията по ал. 2 само в следните случаи:

1. на КФН, на Заместник-председателя на КФН, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, и на оправомощени длъжностни лица от администрацията на КФН, за целите на контролната им дейност и в рамките на заповедта за проверка;
2. с писменото съгласие на Клиента;
3. по реда на дял втори, глава шестнадесета, раздел Ша от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;
4. по решение на съда, издадено при условията и по реда на чл. 91, ал. 2 и 3 ЗПФИ, както и по искане на оправомощените лица и в случаите, предвидени в чл. 91, ал. 4-6 ЗПФИ.

Чл. 8. (1) Свързаните с дейността на Управляващото дружество рекламни материали, както и публичните изявления на членовете на управителния и контролния орган и на другите лица, работещи по договор за Управляващото дружество, трябва да отговарят на следните изисквания:

1. (изм., 15.01.2019 г.) да са разбираеми, верни, ясни и да не са подвеждащи и да отговарят на изискванията по чл. 44 от Делегирания регламент. Рекламните материали трябва ясно да са означени като такива.

2. да не включват и да не се позовават на изявления на Клиент;

3. да не бъдат оформени графично така, че да се създава впечатление за придаване на неравностойно значение на отделни елементи от съдържанието им.

(2)(Нова с реш. на СД от 01.04.2013 г., изм. с реш. на СД от 19.01.2023г.) Всички маркетингови съобщения до инвеститорите трябва да са ясно обозначени като такива, да са точни, ясни и неподвеждащи. Всяко маркетингово съобщение, включващо покана за закупуване на дялове на колективната инвестиционна схема, не може да съдържа невярна или заблуждаваща информация, както и такава, която да противоречи на информацията, съдържаща се в проспекта и в Основният информационен документ.

(3) (изм. С реш. На СД от 19.01.2023г.) За всички маркетингови съобщения до инвеститорите в колективни инвестиционни схеми управляващото дружество спазва изискванията на чл. 4, параграфи 1 - 3 от Регламент (ЕС) 2019/1156 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за улесняване натрансграничната дистрибуция на предприятия за колективно инвестиране и изменение на регламенти (ЕС) № 345/2013, (ЕС) № 346/2013 и (ЕС) № 1286/2014 (ОВ, L 188/55 от 12 юли 2019 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2019/1156“, и насоките на ЕОЦКП по прилагането на чл. 4, параграф 1 от този регламент, за които комисията е взела решение за прилагането им съгласно чл. 13, ал. 1, т. 26 от Закона за Комисията за финансов надзор. Всяко маркетингово съобщение, включващо покана за закупуване на дялове на колективната инвестиционна схема, не може да съдържа невярна или заблуждаваща информация, както и такава, която да противоречи на информацията, съдържаща се в проспекта и в основния информационен документ.

Всички маркетингови съобщения във връзка с предлагането на дялове на колективната инвестиционна схема съдържат:

1. информация за мястото, времето, начина и езика, на който могат да бъдат получени проспектът и основният информационен документ или където те са публичнодостъпни;
2. информация, че стойността на дяловете и доходът от тях може да се понижат, че не се гарантират печалби и че съществува риск за инвеститорите да не си възстановят пълния размер на вложените средства.

(4) (Нова с реш. на СД от 01.04.2013 г., изм. с реш. на СД от 19.01.2023 г.) Свързаните с дейността на колективните инвестиционни схеми маркетингови съобщения, включително публични изявления, интервюта и презентации на членовете на съвета на директорите на инвестиционно дружество и на другите лица, работещи по договор за инвестиционното дружество, съответно на членовете на управителния и на контролния орган на управляващото дружество и на другите лица, работещи по договор за управляващото дружество, както и маркетинговите съобщения за дейността на колективните инвестиционни схеми, изготвяни и разпространявани от трети лица, използвани от инвестиционното или управляващото дружество за маркетингови цели, трябва да бъдат

предварително одобрени от ръководителя на Отдела за нормативно съответствие.

Чл. 9. Членовете на управителния и на контролния орган на Управляващото дружество и свързаните с тях лица, както и другите лица, работещи по договор за Управляващото дружество, не могат да бъдат страна по сделка с инвестиционно дружество, Клиент на Управляващото дружество, освен в качеството им на негови акционери при спазване на ограниченията в Правила за личните сделки с финансови инструменти на членовете на Съвета на директорите, на инвестиционния консултант, на другите лица, работещи по договор с УД “Компас Инвест” АД и на свързаните с тях лица.

Чл. 10. (1) Управляващото дружество води ежедневно отделна отчетност за всеки Клиент. Отчетността се води по начин, който изключва заличаване или подмяна на данни.

(2) (изм., 15.01.2019 г.) За дейността си по чл. 2 Управляващото дружество е длъжно да води дневници със съдържание и форма съгласно разпоредбите на Наредба № 44 и останалите приложими нормативни актове, включително Делегирания регламент по отношение дейността по управление на портфейли.

Чл. 11. (изм., 15.01.2019 г.) Управляващото дружество е длъжно да съхранява най-малко пет години цялата документация и информация, свързана с дейността му, а, когато е поискано от КФН - за срок до седем години.

Чл. 12. Управляващото дружество трябва да има подходяща вътрешна организация, в т.ч. управленска и счетоводна организация и техническо оборудване, отговарящи на нормативните изисквания, които да осигурят точно изпълнение на задълженията му към неговите Клиенти и автономно управление на портфейлите на колективните инвестиционни схеми, които то възнамерява да управлява.

Чл. 13. Управляващото дружество е длъжно да уведомява Комисията за предвидените в Наредба № 44 обстоятелства относно неговия статут, организация и дейност.

Чл. 14. Управляващото дружество е длъжно да поддържа капиталова адекватност и ликвидност съгласно изискванията на Наредба № 44.

РАЗДЕЛ III

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УПРАВЛЯВАЩОТО ДРУЖЕСТВО

Чл. 15. При осъществяване на дейността си Управляващото дружество е длъжно да полага дължимата грижа и лоялност към своите Клиенти съгласно чл. 5, т. 1 и други разпоредби на тези Общи условия.

Чл. 16. (изм., 15.01.2019 г.) В случай на конфликт на интереси между отделни Клиенти, Управляващото дружество трябва да осигури справедливото им третиране като прилага принципите за еднакво третиране на Клиентите при равни условия при спазване на политиката си за третиране на конфликти на

интереси.

Чл. 17. Управляващото дружество формира инвестиционния портфейл на Клиента, оценява неговата ефективност и го ревизира, при спазване на инвестиционните цели, стратегия и ограничения на Клиента, като:

1. взема инвестиционни решения и дава нареждания за изпълнението им чрез сключване на сделки с ценни книжа и други разрешени финансови инструменти;
2. (изм., 15.01.2019 г.) дава нарежданията си до инвестиционния посредник (посредници), с който клиентът – инвестиционно дружество има сключен договор или извършва само сделките, в случаите когато това е възможно, а по отношение на клиенти по договори за управление на портфейл – до инвестиционен посредник, определен по реда на чл. 28, ал. 2, т. 1
3. при условията на т. 2 Управляващото дружество може да дава инвестиционни нареждания за сделки с чуждестранни финансови инструменти за сметка на Клиент и до чуждестранен инвестиционен посредник (посредници), получил/и разрешение за извършване на дейност като инвестиционен посредник съгласно законодателството по регистриране и член/ове на чуждестранен регулиран пазар.

Чл. 18. (1) При управление дейността на инвестиционно дружество от отворен тип Управляващото дружество:

1. извършва от името на инвестиционното дружество всички правни и фактически действия по издаването и обратното изкупуване на акциите му, съгласно действащото законодателство, устава и проспекта на инвестиционното дружество, и договора с него;
2. открива към своята сметка в “Централен депозитар” АД подсметки на акционерите на инвестиционно дружество от отворен тип;
3. (изм., 15.01.2019 г., изм. с реш. на СД от 18.01.2023г.) приема поръчки за покупка или обратно изкупуване на акции на инвестиционно дружество от отворен тип само в писмена форма въз основа на сключен с инвеститора договор. Поръчки могат да се подават и чрез електронно изявление, подписано чрез електронен подпис.
4. ако му е възложено с договора за управление, изчислява нетната стойност на активите, емисионната стойност и цената на обратно изкупуване на акциите на инвестиционното дружество под контрола на банката – депозитар, при спазване на изискванията, предвидени в действащото законодателство, устава, проспекта и правилата за оценка на активите на инвестиционното дружество;
5. извършва необходимите действия, свързани с обявяване емисионната стойност и цената на обратно изкупуване на акциите на инвестиционното дружество, като ги обявява в Комисията, и ги публикува на интернет страницата си, посочена в проспекта;
6. предлага на управителния орган на инвестиционното дружество вземането на решения за временно спиране на издаването и на обратното изкупуване на

акциите му или за възобновяване на обратното изкупуване и на издаването най-късно до края на работния ден, в който е възникнало основание за спиране или възобновяване;

7. извършва от името на инвестиционното дружество всички други правни и фактически действия, необходими за изпълнението на инвестиционните сделки чрез упълномощените инвестиционни посредници или от самото Управляващо дружество;

8. предоставя правни и счетоводни услуги във връзка с управление на активите, отговаря на искания за информация от инвеститорите, осъществява контрол за спазване на законовите изисквания, води книгата на акционерите, организира разпределение на дивиденди и други плащания, изпълнение на договори, водене на отчетност, и изпълнява всички други задължения, които произтичат за инвестиционното дружество във връзка с тези дейности, възложени му с договора за управление или от закона;

9. ако му е възложено с договора за управление, управлява рекламната и маркетинговата дейност, и поддържа електронната страница на инвестиционното дружество в Интернет.

(2)(Изм. с реш. на СД от 19.01.2023г.) Получените от Управляващото дружество парични средства, предоставени от инвеститорите за придобиване на акции на инвестиционно дружество от отворен тип се съхраняват в банката – депозитар по сметка на инвестиционното дружество управлявана от Управляващото дружество.

Чл. 19. В конкретния договор за управление могат да се установяват условия и срокове за извършване на дейностите по чл. 17 и 18, както и допълнителни права и задължения за Управляващото дружество. Договорът следва да съдържа клауза, посочваща, че клиентът е получил информацията, която Управляващото дружество е длъжно да му предостави съгласно ЗДКИСДПКИ и актовете по прилагането му, и че е наясно с рисковете, свързани с инвестирането във финансови инструменти.

Чл. 20. (1) Управляващото дружество е длъжно да управлява дейността/портфейла на своя Клиент лично. То не може да се замести с друго лице с изключение на случаите по ал. 2 и 3.

(2) (изм., 15.01.2019 г.) Управляващото дружество може да делегира функции и действия по продажба и обратно изкупуване на акции на инвестиционни дружества от отворен тип, като сключи договори с банки и/или финансови институции. Сключването на такива договори е допустимо при спазване на изискванията за гарантиране на ефективно управление на инвестиционното дружество от страна на Управляващото дружество, за упражняване на контрол върху действията на лицата, на които са делегирани тези функции, за недопускане на конфликти на интереси, при спазване на приложимите

изисквания на ЗДКИСДПКИ и Наредба № 44.

(3) (изм., 15.01.2019 г.) По отношение на договорите за управление на портфейл Управляващото дружество може да възложи определени оперативни функции на трето лице при спазване на изискванията на глава втора, раздел 2 от Делегирания регламент.

(4) Управляващото дружество може да ползва подизпълнители при осъществяване на отделни функции по договора за управление. Управляващото дружество отговаря за извършеното от подизпълнителите като за свое изпълнение.

Чл. 21. (1) В отношенията с трети лица, касаещи управлението на дейността/портфейла на свой Клиент, Управляващото дружество действа от името и за сметка на Клиента в рамките на представителната власт, определена с конкретния договор.

(2) (Изм. с реш. на СД от 19.01.2023г.) Управляващото дружество може да сключва от името и за сметка на Клиента договори с инвестиционни посредници за изпълнение на инвестиционните нареждания по управление на портфейла.

Чл. 22. (1) По договори за управление на индивидуален портфейл Управляващото дружество е длъжно да предоставя на траен носител на всеки клиент периодичен отчет относно извършените за сметка на Клиента дейности, свързани с управлението на портфейла, освен ако такъв се предоставя на клиента от трето лице. Отчета за непрофесионални клиенти съдържа следната информация (доколкото е приложима):

1. наименование на Управляващото дружество;
2. наименование или друго означение на сметката на клиента;
3. (изм., 15.01.2019 г.) данни за съдържанието и оценката на портфейла, включително детайлна информация за всеки финансов инструмент, включен в него, пазарна цена за всеки финансов инструмент или справедливата цена, ако пазарната цена не може да бъде определена, паричния баланс в началото и в края на отчетния период, както и резултатите от управлението на портфейла през този период;
4. (изм., 15.01.2019 г.) общ размер на таксите и задълженията, начислени през отчетния период, като се посочва най-малко общата стойност на таксата за управление и общите разходи, свързани с изпълнението; в случаите, когато е приложимо, се посочва, че ще бъде предоставен при поискване по-подробен отчет за разходите;
5. (изм., 15.01.2019 г.) сравнение на резултатите по управление на портфейла през отчетния период с еталон (бенчмарк), ако има такъв, посочен по споразумение между Клиента и Управляващото дружество;
6. общ размер на дивидентите, лихвите и другите плащания, получени през отчетния период във връзка с управлението на клиентския портфейл;
7. информация за други корпоративни действия, даващи определени права

във връзка с финансовите инструменти от портфейла;

8. (изм., 15.01.2019 г.) за всяка сделка, сключена през отчетния период, се предоставя информацията по чл. 59, параграф 4, б. –“в“-„л“ от Делегирания регламент, когато е приложимо; изискването не се прилага, когато клиентът е избрал да получава уведомления след всяка сключена сделка съгласно ал. 2, изр. второ.

(2) (изм., 15.01.2019 г.) Отчетът по ал. 1 се представя на всеки 3 месеца. Клиентът има право да поиска да получава потвърждение за всяка сключена сделка със съдържанието по чл. 59, параграф 4 от Делегирания регламент , като в този случай отчет се изпраща веднъж на всеки 12 месеца (освен в случаите на сделки с финансови инструменти по чл. 4, т. 4-11 и пар.1, т.1, буква „в“ от ЗПФИ). Когато в договора се допуска ливъридж при управлението на портфейла, отчетът се представя най-малко веднъж месечно.

Чл. 23. Управляващото дружество може да изпраща свой представител без право на глас на заседанията на управителния орган на своя Клиент, когато той го е информирал, че ще се обсъждат въпроси, засягащи договора за управление.

Чл. 24. (1) Управляващото дружество е длъжно да прилага мерки за превенция на изпирането на пари съгласно ЗМИП, включително като:

1. идентифицира Клиенти и проверява тяхната идентификация;
2. идентифицира действителния собственик на Клиента – юридическо лице и предприема съответни действия за неговата идентификация по начин, който дава достатъчно основания на Управляващото дружество да приеме за установен действителния собственик;
3. събира информация от Клиента относно целта и характера на отношението, което е установено или предстои да бъде установено с него;
4. извършва текущо наблюдение върху установените търговски или професионални отношения и проверява сделките и операциите, извършвани в рамките на тези отношения, доколкото те съответстват на наличната информация за Клиента, за неговата търговска дейност и рисков профил, в т.ч. изяснява произхода на средствата в посочените в ЗМИП случаи;
5. разкрива информация относно съмнителни операции, сделки и клиенти.

(2) Управляващото дружество е длъжно да прилага мерките по ЗМФТ, съгласно който се предвижда блокиране на парични средства, финансови активи и друго имущество, и се забранява предоставянето на финансови услуги, парични средства, финансови активи или друго имущество на лица по чл. 4б от ЗМФТ.

(3) За допълнителните права и задължения на Управляващото дружество, извън изрично посоченото тук, се прилагат ЗДКИСДПКИ и актовете по прилагането му, ЗМИП, ЗМФТ и другото приложимо законодателство, както останалите разпоредби на настоящите Общи условия и конкретния договор за

управление.

РАЗДЕЛ IV

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА КЛИЕНТА

Чл. 25. (1) Клиентът има право да изисква точно изпълнение на договорните задължения от страна на Управляващото дружество.

(2) Клиентът има право да извършва проверка на изпълнението на договорните задължения от страна на Управляващото дружество, без да нарушава неговата оперативна самостоятелност.

Чл. 26. (1) Клиентът е длъжен да изпълнява задълженията си добросъвестно и да оказва необходимото съдействие на Управляващото дружество, включително да предоставя всички необходими документи и информация, както и да осигурява вземането на необходимите решения от компетентните си органи (доколкото е приложимо) и да извършва всички други необходими правни и фактически действия, с оглед Управляващото дружество да може да изпълни задълженията си по тези Общи условия и конкретния сключен договор между Клиента и Управляващото дружество.

(2) (изм., 15.01.2019 г.) Клиентът е длъжен да предостави на Управляващото дружество заверено копие от устава и проспекта си (ако има такъв), както и всички други документи, в които са посочени целите на инвестиционната му дейност и политика, стратегия и вътрешни ограничения, съответно при Клиент, чиято дейност е подчинена на чуждестранно законодателство – и информация за изисквания и ограничения, предвидени в него.

(3) Клиентът предоставя на Управляващото дружество данни за активите си и за депозитарната институция, в която те се съхраняват, необходими на Управляващото дружество за осъществяване на правата и задълженията му по договора, както и за инвестиционните посредници, чрез които Управляващото дружество да изпълнява инвестиционните си решения.

(4) Клиентът е длъжен незабавно да информира Управляващото дружество за промяна в актовете по ал. 2 или за замяна на лицата по ал. 3 и за промени в договорите с тях, както и за всяко друго решение, което може да повлияе на взимането или изпълнението на инвестиционните решения по управлението на портфейла на Клиента.

Чл. 27. В случай, че има възражения по отчетите на Управляващото дружество, Клиентът трябва да ги заяви писмено пред Управляващото дружество в срок от три работни дни от получаването на отчета. Ако в посочения срок не бъдат подадени възражения по представен отчет, се счита, че Клиентът го е одобрил.

V. ДОПЪЛНИТЕЛНИ УСЛОВИЯ ОТНОСНО УПРАВЛЕНИЕ НА ИНДИВИДУАЛЕН ПОРТФЕЙЛ И ИНВЕСТИЦИОННИ КОНСУЛТАЦИИ

Чл. 28. (1) При управление на индивидуален портфейл Управляващото дружество спазва задължението да действа съобразно най-добрия интерес на

Клиента, когато подава нареждания до инвестиционен посредник за изпълнение на приетите решения за търговия с финансови инструменти за сметка на Клиента.

(2) За изпълнение на задълженията по ал. 1 Управляващото дружество:

1. (изм., 15.01.2019 г.) приема и прилага политика, която определя по отношение на всеки клас финансови инструменти лицата, до които Управляващото дружество подава нарежданията, които лица трябва да разполагат с необходимите споразумения и механизми за изпълнение, които да осигурят, че Управляващото дружество изпълнява задълженията си по тази алинея, съответно за определяне на местата за изпълнение;

2. предоставя на Клиентите подходяща информация за прилаганата от него политика по т. 1;

3. постоянно следи за ефективността на политиката по т. 1, включително за качеството на изпълнение от страна на лицата по т. 1, и, когато е необходимо, взема мерки за отстраняване на установени нередности;

4. извършва проверка на политиката по т. 1 веднъж годишно, както и при всяка съществена промяна, която може да се отрази на възможността на Управляващото дружество да осигурява най-добри резултати за своите клиенти.

(3) (отм., 15.01.2019 г.)

Чл. 29. (1) (изм., 15.01.2019 г.) С подписването на тези Общи условия, Клиентът, с който се сключва договор за управление на портфейл, декларира, че не възразява паричните му средства, предоставени на Управляващото дружество във връзка с управлението на портфейла, да бъдат съхранявани от последното при квалифициран фонд на паричния пазар по чл.93, ал.1, т.4 от ЗПФИ.

(2) В случаите, когато в портфейла на Клиента се включват финансови инструменти, търгувани на пазар, различен от българския, е възможно неговите финансови инструменти да бъдат съхранявани в обща сметка (заедно с останалите финансови инструменти, държани на името на обслужващия инвестиционен посредник/ Управляващото дружество или на трето лице) при трето лице, когато местното законодателство допуска това, за което с подписването на настоящите Общи условия Клиентът декларира, че е уведомен и се съгласява.

(3) С подписването на тези Общи условия Клиентът декларира, че е уведомен, че притежаваните от него финансови инструменти, търгувани на българския пазар ще се съхраняват при определения обслужващ инвестиционен посредник или при Управляващото дружество, както и че не възразява в случай на необходимост притежаваните от него финансови инструменти да бъдат съхранявани при трети лица, различни от посочените по-горе или за изпълнение на инвестиционни услуги за негова сметка да бъдат ползвани услугите на трети лица, различно от горепосочените. При възникване на такава необходимост, Управляващото дружество незабавно уведомява Клиента

за избора на ново трето лице по начина за комуникация, предпочитан от последния.

Чл.30. (1)(Изм. с реш. на СД от 19.01.2023г.) Управляващото дружество изисква от Клиента, съответно от потенциалния Клиент, информация за:

1. неговите финансови възможности, включително информация за източниците и размера на неговите постоянни приходи, неговите активи, включително ликвидни активи, инвестиции и недвижима собственост, както и неговите редовни финансови задължения;

2. инвестиционни цели, включително, доколкото е приложимо информация за периода от време, в който клиентът желае да държи инвестицията, неговите предпочитания по отношение на поетия риск и устойчивостта, рисковия му профил и целите на инвестицията;

3. знания, опит в сферата на инвестиционната дейност, в това число:

- вида услуги, сделки и финансови инструменти, с които клиентът е запознат;
- същността, обема и честотата на сделките с финансови инструменти за сметка на клиент, както и периода, в който те ще бъдат сключвани;
- степента на образование, професия или относима предишна професия на клиента или потенциалния клиент;
- готовност да рискува.

(2) Управляващото дружество се ръководи от информация по ал. 1, предоставена от неговите Клиенти или потенциални Клиенти, освен ако знае или е трябвало да знае, че информацията е неточна, непълна или неактуална.

Чл. 31. (1) Конкретните параметри на портфейла и включените в него видове финансови инструменти и количествените им пропорции се определят в сключения между Управляващото дружество и Клиента договор.

(2) При управление на портфейл от финансови инструменти и/или пари по собствена преценка Управляващото дружество отговаря само за добросъвестното и компетентно изпълнение на договорните задължения, но не и за постигнатия от Клиента краен финансов резултат. Управляващото дружество не обещава лихва и друг фиксиран положителен доход от управлението на портфейла.

(3) Управлението на портфейла се извършва изцяло за сметка на Клиента и на негов риск.

(4) (Изм. с реш. на СД от 19.01.2023г.) Управление на портфейл и предоставяне на инвестиционни консултации се извършва въз основа на писмен договор с Клиента, който се сключва при съответно прилагане на изискванията на раздел I от глава Четвърта на Наредба № 38. Сключване на договора чрез пълномощник на Клиента (доколкото е позволено съгласно приложимата нормативна уредба) е допустимо само ако се представи нотариално заверено пълномощно, което съдържа представителна власт за извършване на управителни или разпоредителни действия с финансови инструменти и декларация от пълномощника, че не извършва по занятие сделки с финансови

инструменти, както и че не е извършвал такива сделки в едногодишен срок преди сключване на договора.

Чл. 32. Със сключване на договора за управление по чл. 31 се счита, че Клиентът предварително дава потвърждението си за всяка конкретна операция или сделка, нареждане за която е подадено от Управляващото дружество.

Чл. 33.(Изм.с реш. на СД от 01.04.2013 г.) Управляващото дружество ще оценява финансовите активи в портфейла на индивидуален клиент, съгласно методи определени във всеки конкретен договор.

Чл. 34. (изм., 15.01.2019 г.) При управление на портфейл или предоставяне на инвестиционна консултация Управляващото дружество няма право да заплаща, съответно да предоставя и получава, възнаграждение, комисиона или непарична облага, освен тези, платени или предоставени от или на Клиента или негов представител; платените или предоставени от или на трето лице или негов представител, при спазване на установените в Политиката за третиране на конфликти на интереси, прилагана от Управляващото дружество.

Чл. 35. Управляващото дружество е длъжно да представя на клиентите по договор за управление на портфейл периодичен отчет със съдържание и в срокове по чл. 22, ал. 1 и 2 по-горе.

Чл. 36. Към договорите за управление на индивидуален портфейл се прилагат и другите раздели от Общите условия, доколкото не противоречат на този раздел.

РАЗДЕЛ VI

ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ И РАЗХОДИ

Чл. 37. Клиентът е длъжен да заплати на Управляващото дружество възнаграждение за управлението на дейността и/или портфейла от финансови инструменти и/или пари, в размер, при условия и срок, определени в сключения между тях договор.

Чл. 38. (1) Отделно от уговореното в договора за управление възнаграждение на Управляващото дружество, Клиентът заплаща разходите за сключване на сделки с активи от инвестиционния му портфейл (банкови комисиони, борсови комисиони, такси на депозитарни институции и други подобни) в размери съгласно тарифите на съответните институции, както и други (извънредни) разходи, станали необходими за изпълнение на задълженията на Управляващото дружество по договора за управление.

(2) Размерите и правилата за разпределяне на разходите за рекламна, маркетингова, счетоводна и други дейности, извършвани от Управляващото дружество, се определят в конкретния договор за управление.

Чл. 39. Задължението за заплащане на дължимото възнаграждение се счита изпълнено в момента на заверяване на банковата сметка на Управляващото дружество.

РАЗДЕЛ VII

НЕУСТОЙКА

Чл. 40. Клиентът е длъжен да заплати на Управляващото дружество направените разходи, заедно с лихвите и вредите, които последното е претърпяло поради виновно неизпълнение на задълженията от страна на Клиента. Същото право има и Клиентът по отношение на Управляващото дружество, което виновно не е изпълнило свое задължение.

Чл. 41. (1) В случай на виновно неизпълнение на свое задължение неизправната страна дължи неустойка, ако такава е уговорена в конкретния договор. Това не лишава изправната страна от правото да претендира обезщетение за всички понесени вреди и пропуснати ползи над размера на предвидената неустойка.

(2) В случай на забавено изпълнение се дължи законна лихва за забава или неустойка, ако такава е предвидена в конкретния договор.

РАЗДЕЛ VIII

ИЗМЕНЕНИЕ И ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ДОГОВОРИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

Чл. 42. Отделните договори, сключени между Управляващото дружество и Клиентите, подлежат на изменение, разваляне и прекратяване съгласно разпоредбите на приложимото законодателство.

Чл. 43. (1) В случай на прекратяване на конкретния договор за управление всяка от страните е длъжна да се отчете на другата страна в срок от пет работни дни след датата на прекратяването на договора.

(2) При разваляне на договора поради неизпълнение на задълженията от страна на Управляващото дружество Клиентът - инвестиционно дружество писмено нарежда на Управляващото дружество незабавно да прекрати управлението на дейността му. В този случай Управляващото дружество е длъжно да предаде на инвестиционното дружество цялата налична при него информация и документация във връзка с договора за управление в срок от пет дни .

РАЗДЕЛ IX

ИЗМЕНЕНИЕ НА ОБЩИТЕ УСЛОВИЯ

Чл. 44. (1) Изменяването и допълването на Общите Условия става с решение на Съвета на директорите на Управляващото дружество.

(2) Управляващото дружество уведомява Заместник-председателя за всяка промяна на Общите Условия.

(3) Изменяването или допълването на Общите условия има сила за Клиента по сключен договор само ако това му е било съобщено, и в 15-дневен срок Клиентът не е заявил писмено, че не приема промяната („мълчаливо съгласие на Клиента“).

Чл. 45. (1) Всички уведомления между страните ще се извършват в писмена форма на адресите на Клиента и Управляващото дружество, посочени в конкретния договор.

(2) (изм., 15.01.2019 г.) В случаите, в които съгласно настоящите Общи условия или приложимите нормативни актове се изисква представяне на информация на “траен носител” се прилага чл. 3 на Делегирания регламент.

Чл. 46. Страните разрешават възникналите между тях спорове по взаимно съгласие и по пътя на преговорите. В случай, че не се постигне съгласие, спорът се отнася до компетентния съд в гр. София.

Чл. 47. За неуредените в Общите условия въпроси се прилагат разпоредбите на действащото българско законодателство.

Чл.48. (1) (изм., 15.01.2019 г.) Неразделна част от Общите условия са следните приложения (по-долу „Приложенията“):

а) Приложение № 1 - *Кратко описание на Политика на УД „Компас Инвест” АД за най-добро изпълнение при управление на портфейл по собствена преценка, без специални нареждания на клиента*

б) Приложение № 2 – *Кратко описание на Политика на УД „Компас Инвест” АД за най-добро изпълнение, възлагане на друго лица на изпълнението на сделки за сметка на управляваните от управляващото дружество колективни инвестиционни схеми, за избор на стратегии при упражняването на право на глас и за обединяване и разделяне на изпълнените поръчки.*

в) Приложение № 3 *Общо описание на финансовите инструменти и рисковете, свързани с тях*

г) Приложение № 4 - *Допълнителна информация относно УД “Компас Инвест” АД*

г) Приложение № 5 - *Кратко описание на Политиката за категоризация на клиентите на УД “Компас Инвест” АД като непрофесионални и професионални*

(2) С подписването на договора Клиентът декларира, че е запознат с Приложенията, разбира тяхното съдържание и ги приема.

Чл.49. (изм., 15.01.2019 г. и 19.01.2023г.) За целите на тези Общи условия използваните съкращения имат следното значение:

ЗДКИСДПКИ – Закон дейността на колективните инвестиционни схеми и

други предприятия за колективно инвестиране

ЗПФИ – Закон за пазарите на финансови инструменти

Наредба № 44 – Наредба № 44 от 20.10.2011 за изискванията към дейността на колективните инвестиционни схеми , управляващите дружества, националните инвестиционни фондове, алтернативните инвестиционни фондове и лицата управляващи алтернативни инвестиционни фондове.

Делегиран регламент – Делегиран регламент (ЕС) 2017/565 на Комисията от 25 април 2016 година за допълване на Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на организационните изисквания и условията за извършване на дейност от инвестиционните посредници и за даването на определения за целите на посочената директива

Комисията – Комисия за финансов надзор

Заместник-председателя – Заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление “Надзор на инвестиционната дейност”

ЗМИП – Закон за мерките срещу изпирането на пари

ЗМФТ – Закон за мерките срещу финансирането на тероризма

Настоящите Общи условия са приети от Съвета на директорите на УД “Компас Инвест ” АД с решение от 06.06.2012 г.и са изменени с решение на СД от 01.04.2013 г. , 27.06.2013 г., 15.05.2014 г. 15.01.2019 г. и 19.01.2023г.

за УД “Компас Инвест” АД:

Милена Иванова Александрова,
Председател на СД

Ивайло Красимиров Ангарски,
Изпълнителен директор

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1

КЪМ ОБЩИ УСЛОВИЯ НА УД “КОМПАС ИНВЕСТ” АД ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТТА НА ИНВЕСТИЦИОННИ ДРУЖЕСТВА И ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ПОРТФЕЙЛИТЕ НА ИНВЕСТИТОРИ („ОБЩИТЕ УСЛОВИЯ”) (изм., 15.01.2019 г.)

КРАТКО ОПИСАНИЕ

НА ПОЛИТИКА НА УД „КОМПАС ИНВЕСТ” АД ЗА НАЙ-ДОБРО ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРИ УПРАВЛЕНИЕ НА ПОРТФЕЙЛ ПО СОБСТВЕНА ПРЕЦЕНКА, БЕЗ СПЕЦИАЛНИ НАРЕЖДЕНИЯ НА КЛИЕНТА

I. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

УД „Компас Инвест” АД (по-долу „Дружеството” или „УД”) е задължено по силата на приложимото законодателство да предприеме мерки с оглед на осигуряване на постигането на най-добро изпълнение при предоставяне на услуги по управление на портфейл по собствена преценка, без специални нареждания от клиента (по-долу „Услугата”).

В тази връзка, Дружеството е разработило Политика за най-добро изпълнение при управление на портфейл по собствена преценка, без специални нареждания от клиента (по-долу „Политиката”), съгласно чл. 86, ал. 3 от Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране („ЗДКИСДПКИ”), във връзка с § 4, ал. 3 от Допълнителните разпоредби на Закона за пазарите на финансови инструменти („ЗПФИ”) във връзка с чл. 86 ЗПФИ и Делегиран регламент (ЕС) 2017/565 на Комисията от 25 април 2016 година за допълване на Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на организационните изисквания и условията за извършване на дейност от инвестиционните посредници и за даването на определения за целите на посочената директива (“Делегирания регламент”) УД следва да предостави на своите клиенти определена подходяща информация за нея, която се съдържа в следващите точки.

Дружеството е разработило в тази Политика и методика и критерии за обединяване на дадена поръчка за сделка с финансови инструменти за сметка на съответен клиент на УД с друга поръчка за сделка с финансови

инструменти на друг негов клиент или с поръчка за сделка с финансови инструменти за собствена сметка на Дружеството.

II. НАЧИНИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГАТА

При даване на нареждания за сделки от името на клиенти по управление на индивидуални портфейли или при възлагането на други лица изпълнението на тези сделки, УД действа в най-добрия интерес на клиента съответно на лицето, чиято дейност управлява, като предприема всички разумни действия да получи възможно най-добрия резултат за клиента като се вземат предвид цената, разходите, срокът, вероятността от изпълнение и сетълмент, обемът и видът на нареждането или всяко друго обстоятелство, свързано с изпълнението на нареждането, както са разгледани в раздел II, т. 1 по-долу. За определяне на съответното значение на тези фактори се прилагат критериите, посочени в раздел II, т. 2.

Доколкото това се допуска от действащото законодателство, УД изпълнява пряко взетите от него инвестиционни решения относно предоставянето на Услугата (напр. в случай на записване на ценни книжа при първично публично предлагане, вкл. записване на дялове от колективни инвестиционни схеми, или пряко сключване на сделки с финансови инструменти между страните извън регулиран пазар, вкл. пряко сключване на сделки с държавни ценни книжа или подобни инструменти, които не са приети за търговия на регулиран пазар), а когато това не е възможно поради нормативни ограничения, или поради други пречки от организационен или технически характер (вкл. липса на съответния лиценз съгласно приложимото законодателство, липса на членство на регулиран пазар, многостранна система за търговия или друго място за изпълнение на поръчки за сделки със съответния вид финансови инструменти, липса на членство или достъп до организации, осигуряващи клиринг и сетълмент по сключени сделки с финансови инструменти, липса на специфично технологично оборудване, софтуер и др.под.), както и в други случаи по преценка на съответния компетентен орган на Дружеството – посредством подаване на поръчки до избран от съответния клиент инвестиционен посредник, с който клиентът има сключен договор, или до инвестиционен посредник, посочен от клиента, при условие, че този инвестиционен посредник отговаря на нормативните изисквания и разполага с необходимите споразумения и механизми за изпълнение на нарежданията, или избран от УД, и с който Дружеството има сключен договор за предоставяне на услуги за сметка на своите клиенти. Списък на инвестиционните посредници, с които Дружеството има сключени договори за предоставяне на услуги за сметка на клиентите на УД по отношение на сделки с всеки отделен клас финансови инструменти се съдържа в

Приложение №2 към Политиката по-долу, което ще бъде съответно актуализирано при промяна.

Когато инвестиционен посредник изпълнява подадено до него нареждане, УД следи за качеството на изпълнение от негова страна, като взема предвид факторите, посочени в раздел II, т. 1 по-долу. Инвестиционните нареждания се изпълняват на местата, определени въз основа на факторите и критериите, посочени в раздел II, т. 1 по-долу и 2.

Задължението за УД за постигане на най-добър резултат не се прилага, ако клиентът е дал специални инструкции във връзка с възлагането на изпълнението на взетите инвестиционни решения или тяхното изпълнение. Следва да се има предвид, че всички специални инструкции от клиент могат да попречат на инвестиционните посредници, които изпълняват нарежданията, да предприемат необходимите действия за постигане на най-добър резултат при изпълнението им за тази част от нареждането, до която се отнасят специалните инструкции. Приема се, че задълженията към клиент са изпълнени, ако УД е възложило изпълнение (чрез подаване на нареждане) на взето инвестиционно решение, съответно инвестиционният посредник е изпълнил нареждането или специфичен аспект на нареждането, следвайки специалните инструкции на клиента.

III. ФАКТОРИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА НАЙ-ДОБРИЯ РЕЗУЛТАТ

1. (Изм. С реш. на СД от 19.01.2023г.) Фактори, които Дружеството ще следи с оглед осигуряване на най-добро изпълнение

При предоставяне на Услугата УД ще следи посочените по-долу фактори, за да гарантира, че при пряко изпълнение от негова страна на взетите инвестиционни нареждания (доколкото УД би изпълнявало взети инвестиционни решения, без възлагане на изпълнение на инвестиционен посредник) или при изпълнението им от овластения инвестиционен посредник (доколкото това е относимо и подходящо), ще бъде постигнат най-добър резултат за клиента:

- ✓ цената, на която ще бъде сключена или е възможно да бъде сключена сделката по изпълнение на взетото инвестиционно решение по управление на портфейла на клиента и ликвидността, достъпна при съответна цена, при която е възможно да бъде сключена сделката;
- ✓ разходите за осъществяване на сделката (възнагражденията и таксите за изпълнение на съответен инвестиционен посредник и дадено място за изпълнение, вкл. и тези за клиринг и сетълмент, както и други такси и възнаграждения, платени на трети лица, участващи в изпълнението на нареждането);
- ✓ срокът за изпълнение на сделката;

- ✓ вероятността за изпълнение на сделката (ликвидност на съответния пазар) и сетълмента по нея;
- ✓ обемът, естеството и и видът на нареждането;
- ✓ условията за клиринг и сетълмент;
- ✓ всяко друго обстоятелство, свързано с изпълнението на нареждането за сметка на съответния клиент.

При отчитане на посочените по-горе фактори (и най-вече в случаите на непрофесионален клиент), Дружеството отдава най-голяма значимост на цената, на която може да бъде сключена сделка по управление на портфейла на съответния клиент и свързаните с осъществяването на сделката разходи, но в определени случаи (включително в случаите, в които съгласно заложената инвестиционна стратегия на съответния професионален клиент по управление на неговия портфейл е необходимо в кратки срокове да бъде ликвидирана дадена инвестиция, направена за сметка на този клиент), Дружеството отчита като най-важен фактор - самостоятелно или в комбинация с цената, която може да бъде постигната, и разходите по осъществяване на сделката, и срокът за който може да бъде изпълнена сделката, както и относителната вероятност сделката да бъде изпълнена в този срок.

Дружеството счита, че най-добра цена при изпълнение на поръчка "купува" е постигната когато е налице най-ниската възможна цена и разходи по изпълнение на сделката, когато те не са включени в цената. При поръчка "продава" УД счита, че е постигната най-добра цена, когато е налице най-високата възможна цена след приспадане на разходите за съответния клиент. В случай, че е налице само едно място, където нареждане може да бъде предадено за изпълнение и/или може да бъде изпълнено, счита се, че е постигнат най-добър резултат при изпълнението му с предаването, съответно изпълнението му на това място.

Следва да се има предвид, че Дружеството ще се стреми към постигане на най-доброто изпълнение при предоставяне на Услугата, прилагайки посоченото в Политиката, но това не винаги гарантира, че най-добрият резултат ще бъде постигнат при всякакви обстоятелства - при всеки отделен случай има фактори, които могат да доведат до различни резултати при отделните сделки.

В дадени случаи УД няма да прилага приетата от него Политика, като например при големи пазарни сътресения и/или при вътрешни или външни системни аварии, когато възможността да се изпълни поръчката навреме (или изобщо) може да се окаже първостепенен фактор. В случай на повреди в системата е възможно УД и/или избраните от клиентите, съответно от Дружеството инвестиционни посредници да нямат достъп до което и да е място за изпълнение

В допълнение, посоченото по-горе няма да се прилага и при получени специални нареждания от съответния клиент (моля вж. раздел V по-долу).

2. Критерии

УД прилага следните критерии, за да осигури отчитането на посочените в Политиката фактори за постигане на най-добро изпълнение:

- ✓ характеристиките на клиента, включително дали е професионален клиент или непрофесионален клиент;
- ✓ инвестиционната стратегия на съответния клиент, така както е определена от него в сключения между него и УД договор за предоставяне на Услугата;
- ✓ характеристиките на нареждането, например дали има указание за ограничаване на загубите, ограничения относно пазара или количеството, обема на поръчката и вероятния ефект от изпълнението ѝ;
- ✓ характеристиките на финансовите инструменти, до които се отнася инвестиционното решение и е съответно предмет на нареждането, например дялови/недялови ценни книжа, деривативни финансови инструменти, конвертируеми инструменти и т.н.; ликвидни или не; структурирани (стандартизирани) и т.н.;
- ✓ характеристиките на местата за изпълнение, на които може да бъде изпълнена поръчката;
- ✓ всякакви други обстоятелства, които могат да имат отношение в конкретния момент.

3. Фактори, определящи избора на мястото на изпълнение

С оглед на постигане на най-добър резултат при предоставяне на Услугата, Дружеството взема предвид и следи дали избраният инвестиционен посредник взема предвид (доколкото е относимо и подходящо), следните фактори при избор на мястото за изпълнение на конкретната поръчка:

- ✓ цената, която може да бъде постигната на определеното място за изпълнение и ликвидността на конкретния финансов инструмент на това място за изпълнение;
- ✓ разходите, свързани със сделката (т.е. възнагражденията и таксите за изпълнение на поръчката на дадено място, вкл. и тези за клиринг и сетълмент, както и други такси и възнаграждения, платени на трети лица, участващи в изпълнението на нареждането), които ще бъдат за сметка на съответния клиент;
- ✓ вероятността поръчката да бъде изпълнена и сетълментът по нея да приключи;
- ✓ бързината на изпълнение на поръчката на дадено място за изпълнение;
- ✓ условията за клиринг и сетълмент;

- ✓ способността на мястото за изпълнение да предлага изпълнение на множество видове поръчки;
- ✓ всякакви други съображения, които имат отношение към изпълнението на поръчка за сделка за сметка на конкретен клиент.

В случай, че е налице само едно място, където поръчката може да бъде изпълнена, счита се, че е постигнат най-добър резултат при изпълнението ѝ на това място. В този случай от значение ще бъде основно времето на изпълнение. Поради тази причина, няма да е възможно сравняване на цените на различни места на изпълнение като фактор при определяне на най-добрия резултат. Например, това е възможно да се случи при сделки с акции, които са приети за търговия или се търгуват само на един регулиран пазар.

Местата за изпълнение, на които Дружеството най-вече ще разчита и на които обичайно ще се изпълняват поръчки за сметка на клиентите на УД, на които се предоставя Услугата, са:

А) За акции, облигации, други прехвърляеми ценни книжа и инструменти на паричния пазар, както и деривативни финансови инструменти:

- ✓ които се търгуват на регулиран пазар или друго място за търговия:
  - на регулиран пазар
  - на многостранна система за търговия (МСТ)
  - на организирана система за търговия (ОСТ) или
  - с брокер, действащ като систематичен участник;
- ✓ които не се търгуват на регулиран пазар или друго място за търговия - с подходящ продавач/купувач.

Б) За акции/дялове на предприятия за колективно инвестиране: съгласно реда, предвиден в проспекта, който е записване/обратно изкупуване чрез управляващото дружество на обявената цена (която се основава на нетната стойност на активите) или покупка/продажба на регулирания пазар, на който акциите/дяловете са приети за търговия, а за акции/дялове на предприятия за колективно инвестиране от затворен тип: по общия ред, предвиден за акции, съответно по реда, предвиден за сделки с дялове.

С получаването на тези Общи условия и подписването на договора за доверително управление Клиента декларира, че е запознат с обстоятелството, че нарежданията за негова сметка могат да бъдат изпълнявани извън регулиран пазар, МСТ или ОСТ, където са приети за търговия и дава изрично съгласие за това.

Списък на основните места за изпълнение е посочен в Приложение № 1 по-долу. Посочените места за изпълнение не представляват изчерпателен списък, като в зависимост от конкретиките на съответното подлежащо на изпълнение инвестиционно решение то може да бъде изпълнено и на други места за изпълнение, за които се приеме, че са подходящи съгласно изискванията на тази Политика, като при необходимост УД ще актуализира списъка с места за изпълнение.

IV. (Изм. С реш. На СД от 19.01.2023г.)НАЙ-ДОБРО ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРИ ПОДАВАНЕ НА НАРЕЖДЕНИЯ

Дружеството се стреми да постига най-добрия възможен резултат за своите клиенти при предоставяне на Услугата като предава нареждания в изпълнение на взети инвестиционни решения за клиент от избрани от него инвестиционни посредници или такива с които управляващото дружество има сключен договор за сметка на клиенти, които могат да отговорят на изискванията за най-добро изпълнение, посочени в ЗПФИ и Делегирания регламент, при спазване на следното:

- ✓ УД избира дружества, които е най-вероятно да постигнат най-добрия възможен резултат за неговите клиенти;
- ✓ Дружеството проверява, дали политиката по изпълнение на нареждания на избраните дружества съответства на критериите и принципите, посочени в Политиката, както и дали избраните дружества разполагат с необходимите споразумения и механизми за изпълнение, които да осигурят постигането на най-добрия възможен резултат за клиентите на УД;
- ✓ УД оценява качеството на изпълнението на подадените поръчки от избраните дружества и в случай на недостатъци ще предприема необходимите действия по коригирането им, включително чрез преговори и подписване на допълнителни споразумения/анекси към сключените договори с дружествата, а в краен случай – и чрез прекратяване на сключените договори и избор на нови дружества, с които да бъде сключен договор.

Дружеството отчита фактора цена на предоставяната услуга от съответното дружество като решаващ при равни други условия, но въпреки това УД може да избере дружество, което се ползва с по-добра репутация, технически и човешки ресурс за гарантиране точното изпълнение на поръчките за сделки с финансови инструменти за сметка на неговите клиенти и сетълмента по тях пред дружество, което предлага единствено по-ниски цени за изпълнение на възложените дейности.

Списък на основните инвестиционни посредници, до които УД подава нареждания за изпълнение, е посочен в Приложение № 2. Посочените инвестиционни посредници не представляват изчерпателен списък, като в зависимост от конкретиките на съответното подлежащо на изпълнение инвестиционно решение то може да бъде изпълнено и посредством други инвестиционни посредници, за които се приеме, че са подходящи съгласно изискванията на тази Политика, като при необходимост УД ще актуализира списъка.

Следва да се има предвид, че посоченото в тази точка не се прилага, когато клиентът на УД самостоятелно е избрал инвестиционен посредник, сключил е договор с него и е наредил на Дружеството да изпълнява чрез този посредник инвестиционните решения по управление на портфейла му. В този случай Дружеството единствено ще се стреми да уведомява своя клиент, когато констатира недостатъци при изпълнението на поръчки от избрания от клиента инвестиционен посредник, които не осигуряват най-добрия възможен резултат за клиента.

V. СПЕЦИАЛНИ ИНСТРУКЦИИ НА КЛИЕНТА

Клиентите на УД следва да имат предвид, че ако подадат на Дружеството специални инструкции относно определено място на изпълнение, определено лице с което/чрез което да се изпълни взетото инвестиционно решение, времеви ограничения, определена цена и т.н., УД ще бъде длъжно единствено да ги предаде на инвестиционния посредник, чрез който ще бъде изпълнена съответната поръчка, като следи за спазването им от негова страна.

В допълнение, клиентите следва да имат предвид, че в случай на специални инструкции от тяхна страна УД и инвестиционният посредник, чрез който ще се изпълни поръчката няма да бъдат длъжни да прилагат правилата за най-добро изпълнение, посочени в Политиката, съответно в политиката по изпълнение на нареждания на съответния инвестиционен посредник, а ще се счита, че най-доброто изпълнение е постигнато чрез съобразяването на изпълнението на поръчката с тези специални инструкции на клиента.

VI. ОБЕДИНЯВАНЕ НА НАРЕЖДЕНИЯ И РАЗДЕЛЯНЕ НА РЕЗУЛТАТА ОТ ИЗПЪЛНЕНИТЕ НАРЕЖДЕНИЯ

В случай, че Дружеството реши при предоставяне на Услугата да обединява нареждания за сметка на един негов клиент с нареждания за сметка на друг негов клиент или съответно управлявано предприятие за колективно инвестиране или с поръчка за сделка с финансови инструменти за собствена сметка на УД (доколкото сделки за собствена сметка на УД са допустими), такова обединяване ще се извършва при стриктно спазване на следните общи ограничения, а именно:

- ✓ обединението на поръчките няма да е във вреда на който и да е от клиентите, чиито поръчки се обединяват;

- ✓ Дружеството е разяснило на всеки клиент, нареждането за чиято сметка се обединява, че обединяването може да е неизгодно за него във връзка с конкретно нареждане;
- ✓ ефективно се спазва политиката по обединяване на нареждания на различни клиенти и на разделяне на резултат при частично изпълнение, съдържаща се по-долу.

Като относителен белег на възможността за обединяване на нареждания и подаването им като агрегирано нареждане, се отчита най-вече възможността за изпълнение (например в рамките на обичайните часове за търговия на „Българска Фондова Борса – София“ АД или на друг регулиран пазар на финансови инструменти и в рамките на същия ден, в който е подадено агрегираното нареждане; при обединяването на нареждания за сключване на извън борсови (ОТС) сделки се отчитат стандартните пазарни обеми, под които е непрактично да се изпълняват такива сделки).

В тази връзка, при преценка от УД, дали две или повече нареждания в изпълнение на взети инвестиционни решения за сметка на негови клиенти, съответно обединяване на едно или повече нареждания при управление на индивидуален портфейл с нареждания за сметка на управлявани предприятия за колективно инвестиране и/или със сделки за собствена сметка на УД, да бъдат обединени и заявени агрегирано за изпълнение, приоритет има и търсената цена (за да бъде възможно обединяване на нареждания е абсолютно задължително те да бъдат на една и съща цена - например, една и съща лимитирана цена или съответно всички нареждания да са на „пазарна“ цена). Отделно от това, високата вероятност да бъде изпълнена агрегираната поръчка, базирана на субективната преценка на служителите на УД за движението на съответния пазар в съответния момент, минимизира риска от евентуални неблагоприятни последици за който и да е от клиентите на Дружеството от факта на обединяване на поръчките.

При частично изпълнение на обединени нареждания, резултатите от изпълнението се разпределят като се отдава приоритет на времето на вземане на инвестиционните решения, в резултат на които са подадени нарежданията: по-рано взетите инвестиционни решения получават пълно или максималното възможно изпълнение, а по-късните се удовлетворяват частично или не се удовлетворяват. В случай, че решенията са с един и същи час резултатът от изпълнението се разпределя пропорционално на обема на всяко от обединените нареждания в резултат на тези решения.

В случай, че УД е обединило нареждане за сметка на съответен клиент на Дружеството с поръчка за сделка с финансови инструменти за собствена сметка на УД, то при частично изпълнение на обединената поръчка Дружеството разпределя резултата от изпълнението приоритетно за сметка

на съответния клиент, и чак след това остатъкът от изпълнението се разпределя за сметка на Дружеството. В допълнение УД предприема всички необходими технически и организационни мерки, за да избегне повторно разпределяне на сделки за собствена сметка, изпълнени съвместно с нареждания за сметка на негов клиент, когато това е във вреда на съответния клиент.

Посоченото в изречение първо от предходния абзац не се прилага, ако УД е в състояние обосновано да докаже, че без да обединява нарежданията, Дружеството не би могло да ги изпълни при такива изгодни условия или въобще да ги изпълни. В този случай частичното изпълнение на обединените нареждания се разпределя пропорционално на обема на всяко от тях при съответно прилагане на правилото, посочено в първия абзац на тази точка.

VII. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Дружеството ще предоставя на своите клиенти подходяща информация относно всякакви съществени промени в Политиката, включително посредством публикуване на действащата редакция на Политиката на Интернет страницата на УД: www.compass-invest.eu, в офиса на УД в гр. София, ул. "Теорг Вашингтон" № 19, ет.2, и в другите офиси (ако има такива), където се осъществяват контакти с клиенти на Дружеството.

Приложение № 1(Изм. с реш. На СД от 19.01.2023г.)

Списък с основни места на изпълнение¹, използвани от „Компас Инвест“ АД

- ✓ “Българска фондова борса ” АД
- ✓ “London Stock Exchange”
- ✓ “Nasdaq”
- ✓ “New York Stock Exchange”
- ✓ “Дойче Бьорзе”
- ✓ AMEX-Amsterdam Stock Exchange
- ✓ Xetra
- ✓ Frankfurt Stock Exchange
- ✓ Euronext Paris
- ✓ Irish Stock Exchange
- ✓ Borsa de Madrid
- ✓ Swiss Stock Exchange

---

¹ Списъкът не е изчерпателен

Приложение № 2(изм. С реш. На СД от 19.01.2023 г.)

Списък с основни инвестиционни посредници, до които Компас Инвест АД ще подава нареждания

Име на Инвестиционен посредник(ИП)	на Държава регистрация	на на	Видове финансови инструменти, с които ще се сключват сделки чрез този ИП
БенчМарк Финанс АД	България		Акции, облигации
Уникредит Булбанк АД	България		Акции, облигации, Държавни ценни книжа
„МК Брокерс“ АД	България		Акции, облигации, Държавни ценни книжа
„Коеп Интернешънал Лимитед“	САЩ		Акции, облигации, Държавни ценни книжа, Деривативни финансови инструменти
Централна Кооперативна Банка АД	България		Акции, облигации, Държавни ценни книжа
Баадер Банк	Германия		Акции, Облигации, Деривативни финансови инструменти
Банка ДСК	България		Деривативни финансови инструменти, Облигации
Делта Сток АД	България		Облигации, Държавни ценни книжа,
ING Банк	България		Акции, облигации, Държавни ценни книжа
Бридпорт	Швейцария		Облигации
Интеркапитал Маркетс АД	България		Акции, Облигации
Дилингова финансова компания АД	България		Акции, облигации, Държавни ценни книжа
Paretto Securities	Финландия		Облигации
Stonex	Великобритания		Акции, Облигации

¹ Списъкът не е изчерпателен

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2 (ново, 15.01.2019 г. и 19.01.2023г.)

**КРАТКО ОПИСАНИЕ
НА ПОЛИТИКАТА НА УД „КОМПАС ИНВЕСТ” АД ЗА НАЙ-
ДОБРО ИЗПЪЛНЕНИЕ, ВЪЗЛАГАНЕ НА ДРУГИ ЛИЦА НА
ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СДЕЛКИ ЗА СМЕТКА НА
УПРАВЛЯВАНИТЕ ОТ УПРАВЛЯВАЩОТО ДРУЖЕСТВО
КОЛЕКТИВНИ ИНВЕСТИЦИОННИ СХЕМИ, ЗА ИЗБОР НА
СТРАТЕГИИ ПРИ УПРАЖНЯВАНЕТО НА ПРАВО НА ГЛАС И
ЗА ОБЕДИНЯВАНЕ И РАЗДЕЛЯНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИТЕ
ПОРЪЧКИ**

I. (Изм. с реш. на СД от 19.01.2023г.) ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Приложимото законодателство, а именно Наредба № 44 на КФН за изискванията към дейността на колективните инвестиционни схеми, управляващите дружества, националните инвестиционни фондове, алтернативните инвестиционни фондове и лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове („Наредба 44“) изисква УД „Компас Инвест“ АД (по-долу „Дружеството“ или „УД“) да предприеме необходими мерки за осигуряване на постигане на най-добро изпълнение при осъществяването на инвестиционни решения по управление на портфейлите на организирани и управлявани от него колективни инвестиционни схеми, списък на които се съдържа в Приложение № 1 по-долу (наричани общо по-долу „Фондовете“ и всеки един поотделно „Фонда“), както и в случай, че УД възложи на трето лице да изпълнява една или повече поръчки за сделки с финансови инструменти за сметка на Фондовете – да предприеме необходимите действия с оглед на реализиране на най-добър резултат за съответния Фонд от избраното трето лице, вкл. като предприеме мерки за оценка на изпълнението на такива поръчки от страна на третото лице. В допълнение, съгласно разпоредбите на Наредба 44 Дружеството следва да разработи стратегии, които да бъдат прилагани от УД при упражняването на правата на глас, произтичащи от притежаваните от всеки от Фондовете финансови инструменти, вкл. като предприеме необходимите действия за следене на информацията за предстоящите корпоративни събития, така че да бъде осигурено надлежно упражняване на право на глас за сметка на всеки един от Фондовете в съответствие с неговите инвестиционни цели и стратегия.

В логиката на горното, Дружеството е разработило Политика за най-добро изпълнение, възлагане на други лица на изпълнението на сделки за сметка на управляваните от управляващото дружество колективни инвестиционни схеми, за избор на стратегии при упражняването на право на глас и за обединяване и разделяне на изпълнените поръчки (по-долу „Политиката“), като УД следва да предостави на притежателите на дялове от Фондовете определена подходяща

информация за нея, която се съдържа в следващите точки, а Фондовете, организирани като инвестиционни дружества следва и изрично да се съгласят с Политиката, за да може тя да бъде прилагана спрямо тях.

II. ИНФОРМАЦИЯ ПО ЧЛ.133, АЛ.5, Т.1 ОТ НАРЕДБА 44

1. Фактори за осигуряване на най-добро изпълнение (изм., 15.01.2019 г.)

С оглед на осигуряване на спазване на задължението си да действа в най-добър интерес на всеки управляван от него Фонд когато изпълнява решения за сделки за сметка на този Фонд пряко (доколкото УД би изпълнявало взети инвестиционни решения, без възлагане на изпълнение на инвестиционен посредник) или при предаването им за изпълнение им от овластения инвестиционен посредник Дружеството взема предвид следните фактори:

- ✓ цената, на която ще бъде сключена или е възможно да бъде сключена сделката с активи от портфейла на съответния Фонд и ликвидността, достъпна при съответна цена, при която е възможно да бъде сключена сделката;
- ✓ разходите за осъществяване на сделката за сметка на всеки от Фондовете (възнагражденията и таксите за изпълнение на съответен инвестиционен посредник и дадено място за изпълнение, вкл. и тези за клиринг и сетълмент);
- ✓ срокът за изпълнение на сделката;
- ✓ вероятността за изпълнение на сделката (ликвидност на съответния пазар) и сетълмента по нея;
- ✓ обемът, естеството и и видът на поръчката;
- ✓ всяко друго обстоятелство, свързано с изпълнението на поръчката за сметка на съответния Фонд.

При отчитане на посочените по-горе фактори, Дружеството отдава най-голяма значимост на цената, на която може да бъде сключена сделка с активи от портфейла на съответния Фонд и свързаните с осъществяването на сделката разходи, но в определени случаи (когато допълнителни обстоятелства го налагат, като не само, но и в случаите, в които е необходимо в кратки срокове да бъде ликвидирана дадена инвестиция, направена за сметка на някой от Фондовете), Дружеството отчита като най-важен фактор - самостоятелно или в комбинация с цената, която може да бъде постигната, и разходите по осъществяване на сделката, и срокът за който може да бъде изпълнена сделката, както и относителната вероятност сделката да бъде изпълнена в този срок.

Дружеството счита, че най-добра цена при изпълнение на поръчка "купува" е постигната когато е налице най-ниската възможна цена и разходи по изпълнение на сделката, когато те не са включени в цената. При поръчка "продава" УД счита, че е постигната най-добра цена, когато е налице най-високата възможна цена след приспадане на разходите за съответния Фонд.

Следва да се има предвид, че Дружеството се стреми към постигане на най-доброто изпълнение при управлението на портфейлите на Фондовете, прилагайки критериите, посочени в Политиката, но това не винаги гарантира, че най-добрият резултат ще бъде постигнат при всякакви обстоятелства - при всеки отделен случай има фактори, които могат да доведат до различни резултати при отделните сделки.

В случай, че е налице само едно място, където нареждане може да бъде предадено за изпълнение и/или може да бъде изпълнено, счита се, че е постигнат най-добър резултат при изпълнението му с предаването, съответно изпълнението му на това място.

В дадени случаи УД няма да прилага приетата от него Политика, като например при големи пазарни сътресения и/или при вътрешни или външни системни аварии, когато възможността да се изпълни поръчката навреме (или изобщо) може да се окаже първостепенен фактор. В случай на повреда в системата е възможно УД и/или овластените инвестиционни посредници да нямат достъп до което и да е място за изпълнение.

2. Критерии

УД прилага следните критерии, за да осигури отчитането на посочените в Политиката фактори за постигане на най-добро изпълнение:

- ✓ целите, инвестиционната политика и специфичните рискове за съответния Фонд, съгласно неговите правила и проспект;
- ✓ характеристиките на поръчката;
- ✓ характеристиките на финансовите инструменти, предмет на поръчката;
- ✓ характеристиките на местата за изпълнение, на които може да бъде изпълнена поръчката.

3. Фактори, определящи избора на финансови инструменти

При вземане на инвестиционни решения по отношение на управление на портфейла на всеки от Фондовете, Дружеството избира категории финансови инструменти, които в най-голяма степен съответстват на целите, инвестиционната стратегия и политика на съответния Фонд, както и на неговия рисков профил, така както са посочени в неговите Правила и Проспект. В допълнение, при избора на категории финансови инструменти, в които да бъдат инвестирани активите на Фондовете, Дружеството отчита и възможностите и сроковете за изпълнение на сделката и сетълмента по нея, цената и разходите за изпълнението и всякакви други обстоятелства, които могат да са от значение за изпълнението на конкретната поръчка и ефекта от нея за портфейла на съответния Фонд.

Дружеството избира видовете финансови инструменти, в които да инвестира активи на всеки от Фондовете, при стриктно спазване на изискванията на чл.38 от Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране („ЗДКИСДПКИ“), както и на разпоредбите на Наредба 44 и другите актове по прилагането на закона.

4. Фактори, определящи избора на мястото на изпълнение(изм., 15.01.2019 г.)

С оглед на постигане на най-добър резултат при управление на портфейлите на Фондовете, УД ще взема предвид и ще следи дали овластените инвестиционни посредници вземат предвид (доколкото е относимо и подходящо), следните фактори при избор на мястото за изпълнение на конкретната поръчка:

- ✓ цената, която може да бъде постигната на определеното място за изпълнение и ликвидността на конкретния финансов инструмент на това място за изпълнение;
- ✓ разходите, свързани със сделката (т.е. възнагражденията и таксите за изпълнение на поръчката на дадено място, вкл. и тези за клиринг и сетълмент), които ще бъдат за сметка на съответния Фонд;
- ✓ вероятността поръчката да бъде изпълнена и сетълментът по нея да приключи;
- ✓ бързината на изпълнение на поръчката на дадено място за изпълнение;
- ✓ условията за клиринг и сетълмент;
- ✓ способността на мястото за изпълнение да предлага изпълнение на множество видове поръчки;
- ✓ всякакви други съображения, които имат отношение към изпълнението на поръчка за сделка за сметка на конкретен Фонд.

В случай, че е налице само едно място, където поръчката може да бъде изпълнена, счита се, че е постигнат най-добър резултат при изпълнението ѝ на това място. В този случай от значение ще бъде времето на изпълнение. Поради тази причина, няма да е възможно сравняване на цените на различни места на изпълнение като фактор при определяне на най-добрия резултат. Например, това е възможно да се случи при сделки с акции, които са приети за търговия или се търгуват само на един регулиран пазар.

Местата за изпълнение, на които Дружеството най-вече ще разчита и на които обичайно ще се изпълняват поръчки за сметка на всеки от Фондовете, са:

А) За акции, облигации, други прехвърляеми ценни книжа и инструменти на паричния пазар:

- ✓ които се търгуват на регулиран пазар или друго място за търговия:
  - на регулиран пазар по чл. 152, ал. 1 и 2 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) в Република България или в друга държава членка;
  - на регулиран пазар, различен от този по чл. 152, ал. 1 и 2 от ЗПФИ, в Република България или в друга държава членка, функциониращ редовно, признат и публично достъпен;
  - на официален пазар на фондова борса или на друг регулиран пазар в трета държава, функциониращ редовно, признат и публично достъпен, който е включен в списък, одобрен от КФН, или е предвиден в Правилата на съответния Фонд;
  - на МСТ
  - на ОСТ или
  - с брокер, действащ като систематичен участник;
- ✓ които не се търгуват на регулиран пазар или друго място за търговия - с подходящ продавач/купувач.

Б) За акции/дялове на предприятия за колективно инвестиране: съгласно реда, предвиден в проспекта, който е записване/обратно изкупуване чрез управляващото дружество на обявената цена (която се основава на нетната стойност на активите) или покупка/продажба на регулирания пазар, на който акциите/дяловете са приети за търговия, а за акции/дялове на предприятия за колективно инвестиране от

затворен тип: по общия ред, предвиден за акции, съответно по реда, предвиден за сделки с дялове.

В Приложение № 2 по-долу е представен неизчерпателен списък на основните използвани от УД места на изпълнение на поръчки за сметка на Фондовете. В зависимост от конкретиките на съответното подлежащо на изпълнение инвестиционно решение то може да бъде изпълнено и на други места за изпълнение, за които се приеме, че са подходящи съгласно изискванията на тази Политика, като при необходимост УД ще актуализира списъка с места за изпълнение.

III. ИНФОРМАЦИЯ ПО ЧЛ.134, АЛ.4 ОТ НАРЕДБА 44

1. Фактори, определящи избора на трето лице, на което да бъде възложено изпълнението на поръчки за сметка на Фондовете (изм., 15.01.2019 г.)

Когато Дружеството прави избор на инвестиционен посредник („ИП“), до който да бъдат подавани нареждания за сделки с финансови инструменти за сметка на Фондовете, УД отчита следните фактори:

- ✓ наличието на лиценз или разрешение за извършване на дейност като инвестиционен посредник в съответствие с приложимото законодателство;
- ✓ наличието на членство на избрания ИП на съответния регулиран пазар или осигурен достъп до съответното друго място за търговия и лиценз/разрешение за извършване на сделки със съответните финансови инструменти;
- ✓ наличието на членство на избрания ИП или осигурен достъп до системи и организации, осигуряващи клиринга и сетълмента на сключените сделки със съответните финансови инструменти на избрания регулиран пазар или друго място за търговия;
- ✓ наличието на добра репутация на избрания ИП;
- ✓ наличието на достатъчен опит, технически, управленски и човешки ресурс на избрания ИП за изпълнение на възложените дейности и в частност, изпълнение на конкретния вид поръчки според характеристиките и сложността им, сделки с конкретния вид финансови инструменти или на конкретния пазар или друго място за търговия;
- ✓ наличие на съответствие на принципите, заложили в политиката за изпълнение на нареждания на избрания ИП с принципите, посочени в Политиката.
- ✓ размера на възнаграждението, таксите, комисионите и другите разходи, които ще бъдат заплащани на избрания ИП за сметка на Фондовете с оглед на предоставянето от негова страна на услуги по изпълнение на подадените нареждания за сделки с финансови инструменти.

Освен посочените по-горе фактори Дружеството взема предвид и инвестиционните цели, политика и специфични рискове, посочени в правилата и проспекта на съответния Фонд, и избира ИП, който разполага с необходимите механизми, включително сключени споразумения, така че да може да осигури изпълнение на поръчки за сделки с финансови инструменти от вид, с обем и на места за изпълнение, които в най-голяма степен отговарят на изискванията и инвестиционните ограничения, посочени в правилата и проспекта на конкретния

Фонд, при наличие на най-ниски разходи за съответния Фонд и при постигане на най-добра цена за този Фонд, като се отчита вероятността поръчката да бъде изпълнена в най-кратки възможни срокове.

По принцип, УД отчита факторът цена на възлаганата дейност като решаващ при равни други условия, но Дружеството може да избере инвестиционен посредник, който се ползва с по-добра репутация, технически и човешки ресурс за гарантиране точното изпълнение на поръчките за сделки с финансови инструменти за сметка на Фондовете и сетълмента по тях пред инвестиционен посредник, който предлага единствено по-ниски цени за изпълнение на възложените дейности.

Във връзка с посоченото по-горе УД избира инвестиционни посредници, които:

- ✓ е най-вероятно да постигнат най-добрия възможен резултат за съответния Фонд, като гарантират точното изпълнение на подадените поръчки при най-добри условия за Фонда, в това число от гледна точка на разходите за сметка на този Фонд. Дружеството ще разчита на инвестиционни посредници, които са задължени да спазват изискванията по ЗПФИ и Делегиран регламент (ЕС) 2017/565 на Комисията от 25 април 2016 година за допълване на Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на организационните изисквания и условията за извършване на дейност от инвестиционните посредници и за даването на определения за целите на посочената директива (или аналогични по приложимото за тях законодателство) за постигане на най-добрия възможен резултат, като УД ще преценява, дали политика за изпълнение на нареждания на избраните инвестиционни посредници е в съответствие с посоченото в Политиката.

Дружеството оценява качеството на изпълнението и ще отстранява недостатъците, включително чрез преговори и промени в съществуващите договори с инвестиционните посредници, а ако тези мерки се окажат неефективни – чрез замяна на инвестиционните посредници, като в сключените договори ще се съдържат клаузи, които гарантират бързото и безпроблемно прекратяване на договора по инициатива на УД.

2. Трети лица, на които се възлага изпълнението на поръчки за сметка на Фондовете

Третите лица, на които Дружеството може да възлага изпълнението на поръчки за сделки с финансови инструменти за сметка на Фондовете са лица, притежаващи лиценз или разрешение за извършване на дейност като инвестиционен посредник, съгласно приложимото право в съответната държава, даващ/о им право да изпълняват поръчки за сделки с финансови инструменти за сметка на Фондовете от конкретния вид финансови инструменти, в който може да инвестира съответния Фонд съгласно своите правила и проспект и разполагащи с достъп до съответния регулиран пазар или друго място за търговия, където ще се осъществяват сделките за сметка на този Фонд.

Списък с избраните инвестиционни посредници, на които Дружеството може да дава поръчки по отношение на сделки с всички класове финансови инструменти, в които е допустимо Фондовете да инвестират съгласно своите правила и проспекти, се съдържа в Приложение № 3 по-долу. Ако УД вземе решение някой от Фондовете да инвестира в инструмент и/или на пазар, до които изброените инвестиционни

посредници нямат достъп, Дружеството ще избере друг ИП при спазване на критериите и факторите, посочени по-горе, и ще актуализира списъкът, съдържащ се в Приложение № 3 по-долу.

IV. ИНФОРМАЦИЯ ПО ЧЛ.130, АЛ.3 ОТ НАРЕДБА 44

1. Основни принципи на прилаганите от Дружеството стратегии за упражняване на правата на глас по притежаваните от Фондовете финансови инструменти

УД разработва механизми, които да му позволят да следи за навременно получаване на информация за предстоящо провеждане на общи събрания на притежатели на финансови инструменти от емисии, в които са инвестирани активи на някой от Фондовете, както и използва предварително изготвени стратегии за определяне на времето и начина, по които ще бъде упражнявано правото на глас за сметка на някой от Фондовете по притежавани от него финансови инструменти. В тази връзка:

- ✓ Дружеството следи за публично оповестена информация за предстоящо провеждане на общо събрание на притежатели на финансови инструменти от емисия, в която са инвестирани средства на някой от Фондовете;
- ✓ Осигурява упражняването на правата на глас да бъде в съответствие с целите и инвестиционната политика на съответния Фонд, съгласно правилата и проспекта му;
- ✓ Предприема мерки за предотвратяване или управление на конфликти на интереси, произтичащи от упражняването на права на глас.

Освен това, УД упражнява правото на глас в изключителен интерес на съответния Фонд и при осигуряване на независимост от интересите на трети лица, напр. притежателите на дялове от друг Фонд, собствените интереси на Дружеството, неговите акционери или свързани с тях лица, управителните или контролните им органи и др.под.

2. Критерии за определяне на времето и начина за упражняване на право на глас

УД взема решение относно времето и начина, по които ще бъде упражнявано правото на глас по притежани от съответен Фонд финансови инструменти като взема предвид следните, неизчерпателно изброени, критерии:

- ✓ Размер на инвестицията на съответния Фонд в емитента на финансовите инструменти;
- ✓ Дневен ред на предстоящото общо събрание и особено въпроси, свързани със стратегията и финансовите резултати на дружеството - емитент, обичайното корпоративно управление като състав на

съветите, избори, правоприемство и възнаграждения, избор на одитор;

- ✓ Предложения на управителния орган на емитента за решения по точките от дневния ред;
- ✓ Разходи във връзка с упражняването правото на глас.

Преди вземането на решение относно това, дали да бъде упражнено право на глас за сметка на съответния Фонд и как да бъде упражнено това право на предстоящо общо събрание на притежателите на финансови инструменти от съответната емисия, Дружеството разглежда и анализира внимателно предложенията на управителния орган на дружеството - емитент и други предложения за решения по точките от дневния ред, ако такива са налице. В случай на необходимост и ако е възможно съобразно размера на притежаваните от съответния Фонд финансови инструменти от емисията и с оглед на разпоредбите на приложимото законодателство, УД може да реши да предложи включването на допълнителни точки в дневния ред, по които да взети решения от съответното общо събрание, както и да предприеме съвместни действия с други притежатели на финансови инструменти от тази емисия, ако това се налага с оглед защита интереса на притежателите на дялове от съответния Фонд. Особено в случаите на притежавани от съответен Фонд чуждестранни финансови инструменти Дружеството може да възложи на банката депозитар на Фонда, лично или чрез депозитарна институция, да представлява Фонда в общи събрания на притежатели на финансови инструменти. В този случай овластяването следва да бъде извършено съгласно разпоредбите на приложимото право и при спазване на принципите на Политиката.

V. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

(Изм. С реш. на СД от 01.04.2013 г.) Дружеството ще предоставя на притежателите на дялове от Фондовете подходяща информация относно всякакви съществени промени в Политиката, включително посредством публикуване на действащата редакция на Политиката на Интернет страницата на УД: www.compass-invest.eu, в офиса по адреса за кореспонденция на УД в гр. София, ул. "Георг Вашингтон" № 19, ет.2, и в другите офиси (ако има такива), където се предлагат дялове на управляваните Фондове и се осъществяват контакти с инвеститорите.

Освен това, при поискване от страна на притежателите на дялове от Фондовете, УД ще предоставя безплатно информация за подробности относно действията, предприети във връзка с прилагането на посочените по-горе стратегии за упражняването на право на глас за сметка на съответен Фонд.

Списък с колективните инвестиционни схеми, чиято дейност управлява УД „Компас Инвест“ АД

- ✓ ДФ „ Прогрес“, БУЛСТАТ: 175271276, вписан в регистъра на Комисия за финансов надзор по чл.30, ал.1, т.3 от Закона за Комисията за финансов надзор по решение №538-ДФ
- ✓ ДФ „ Стратегия“, БУЛСТАТ: 175271212, вписан в регистъра на Комисия за финансов надзор по чл.30, ал.1, т.3 от Закона за Комисията за финансов надзор по решение №537-ДФ
- ✓ ДФ „ Евростабилност“, БУЛСТАТ: 175271251, вписан в регистъра на Комисия за финансов надзор по чл.30, ал.1, т.3 от Закона за Комисията за финансов надзор по решение №539-ДФ.
- ✓ ДФ „Компас Глобъл Трендс“, БУЛСТАТ: 176654904, вписан в регистъра на Комисия за финансов надзор по чл.30, ал.1, т.3 от Закона за Комисията за финансов надзор по решение №236-ДФ.
- ✓ ДФ Плюс“, БУЛСТАТ: 177143745, вписан в регистъра на Комисия за финансов надзор по чл.30, ал.1, т.3 от Закона за Комисията за финансов надзор по решение №79-ДФ/13,07,2017г.
- ✓ ДФ „Компас Евроселект“, БУЛСТАТ: 177280046, вписан в регистъра на Комисия за финансов надзор по чл.30, ал.1, т.3 от Закона за Комисията за финансов надзор по решение №607-ДФ/14,06,2018г.
- ✓ ДФ „Компас Фъндс Селект - 21“, БУЛСТАТ: 177280174, вписан в регистъра на Комисия за финансов надзор по чл.30, ал.1, т.3 от Закона за Комисията за финансов надзор по решение №607-ДФ/14.06.2018г.

Приложение № 2(Изм. с реш. на СД от 19.01.2023г.)

**Списък с основни места на изпълнение, използвани от УД "Компас Инвест"
АД**

- ✓ "Българска фондова борса - София" АД
- ✓ "Българска фондова борса " АД
- ✓ "London Stock Exchange"
- ✓ "Nasdaq"
- ✓ "New York Stock Exchange"
- ✓ "Дойче Бьорзе
- ✓ AMEX-Amsterdam Stock Exchange
- ✓ Xetra
- ✓ Frankfurt Stock Exchange
- ✓ Euronext Paris
- ✓ Irish Stock Exchange
- ✓ Borsa de Madrid
- ✓ Aquis exchange
- ✓ Swiss Stock Exchange

Списък с основни инвестиционни посредници, до които УД „Компас Инвест“ АД подава поръчки за сделки за сметка на Фондовете по отношение на всеки клас финансови инструменти:

Име на Инвестиционен посредник(ИП)	Държава на регистрация	Видове финансови инструменти, с които ще се сключват сделки чрез този ИП
БенчМарк Финанс АД	България	Акции, облигации
Уникредит Булбанк АД	България	Акции, облигации, Държавни ценни книжа
„МК Брокерс“ АД	България	Акции, облигации, Държавни ценни книжа
„Коеп Интърнешънал Лимитед“	САЩ	Акции, облигации, Държавни ценни книжа, деривативни финансови инструменти
Баадер Банк	Германия	Акции, Облигации, деривативни финансови инструменти
Интеркапитал Маркетс АД	България	Акции, Облигации
ING Банк	България	Акции, облигации, Държавни ценни книжа
Бридпорт	Швейцария	Облигации
ДКС Банк АД	България	Деривативни финансови инструменти, Облигации
Еврофинанс АД	България	Акции, Облигации
АБВ Инвестиции ЕООД	България	Акции, Облигации, Държавни ценни книжа
Капман АД	България	Акции, Облигации, Държавни ценни книжа

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3

КЪМ ОБЩИ УСЛОВИЯ НА УД “КОМПАС ИНВЕСТ” АД ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТТА НА ИНВЕСТИЦИОННИ ДРУЖЕСТВА И ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ПОРТФЕЙЛИТЕ НА ИНВЕСТИТОРИ („ОБЩИТЕ УСЛОВИЯ”) (изм.р 15.01.2019 г. и 19.01.2023 г.)

**ОБЩО ОПИСАНИЕ
НА ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
И РИСКОВЕТЕ, СВЪРЗАНИ С ТЯХ**

Целта на разработеното общо описание на финансовите инструменти и рисковете, свързани с тях, е “Компас Инвест” АД („УД“) да предостави на клиента обобщена информация относно спецификите на финансовите инструменти, които са предмет на услуги, предоставяни от УД, както и най-важните рискове, свързани с тях, в резултат на което клиентът да може вземете информирано инвестиционно решение.

Настоящото описание не се прилага относно дялове и акции на колективни инвестиционни схеми в случаите, когато УД предостави информацията, съдържаща се в основния информационен документ.

Настоящото описание няма за цел да представлява изчерпателен анализ на всички рискове, присъщи на инвестициите във финансови инструменти. То е насочено по-скоро към представяне на основна информация и към запознаване на клиентите на УД със съществуването на рисковете, присъщи на повечето инвестиции във финансови инструменти, които обаче зависят не само от вида на конкретния финансов инструмент, но и от други специфични особености, като мястото, на което се търгува съответния финансов инструмент, вкл. относимата пазарна практика и регулаторна рамка, вида на конкретната сделка с финансови инструменти, която ще бъде сключена и др. Клиентът не бива да заявява предоставяне на каквито и да е услуги, свързани с инвестиции във финансови инструменти, преди да бъде сигурен, че е наясно с всички присъщи рискове.

I. ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ПРЕДМЕТ НА УСЛУГИ, ПРЕДЛАГАНИ ОТ УД „КОМПАС ИНВЕСТ” АД

УД предоставя услуги, свързани главно със следните финансови инструменти:

1. акции, включително такива, приети за търговия на „Българска Фондова Борса – София“ АД („БФБ“) или на чуждестранни регулирани пазари на финансови инструменти;
2. Корпоративни, общински и ипотечни облигации, включително такива, които са приети за търговия на БФБ и/или на чуждестранни пазари на финансови инструменти;
3. Държавни ценни книжа и инструменти на паричния пазар;
4. Права, издадени в резултат на решение за емитент за увеличаване на капитала му;
5. Компенсаторни инструменти;
6. Дялове на предприятия за колективно инвестиране
7. други финансови инструменти по чл. 4 от ЗПФИ

Допълнителни пояснения, по отношение на финансовите инструменти, предмет на услуги от страна на УД

1. Акция - ценна книга изразяваща правото на собственост на нейния притежател върху съответна част от капитала на едно дружество (акционерно дружество). Капиталът е разделен на определен брой акции с точно определена номинална стойност. Номиналната стойност на притежаваните акции отнесена към капитала на дружеството определя пропорционалното участие на акционера в капитала на дружеството, съответно от неговите активи, и служи за определяне правото на акционера при определяне правото на глас, разпределение на печалбата, ликвидационната квота и пропорционално участие при увеличение на капитала.

Акциите, приети за търговия на БФБ са безналични, т.е. съществуват като електронни записи в регистрите на Централния депозитар. Чрез дематериализираната им форма се постигат множество различни цели, като например избягване на несигурността, свързана с акции, които съществуват като физически ценни книжа (например, намалява рискът акцията като документ да бъде изгубена, фалшифицирана и т.н.).

Акциите, приети за търговия на чуждестранни регулирани пазари в повечето случаи също са безналични и по аналогичен начин се съхраняват в депозитарна институция. Акциите, приети за търговия на чуждестранни пазари които са налични, също се съхраняват физически в депозитарна институция и по този начин технологията на търговията и сетълмента при тях е идентична на тази при безналичните акции.

Основните права, които всяка обикновена акция дава на своя притежател са свързани с упражняване на право на глас в Общото събрание на акционерите, право на дивидент и на ликвидационен дял, съразмерни с номиналната стойност на акцията. Съществуват и т.нар. „привилегирани акции“, които обикновено дават право на гарантиран дивидент, но често те не дават право на глас в Общото събрание на акционерите. Всички притежатели на акции от един и същи клас имат еднакви права, пропорционални на броя на притежаваните акции.

При публичните дружества като емитенти, чиито акции се търгуват на регулиран пазар (вкл. на БФБ), правата по акциите се упражняват при спазване на някои допълнителни особености на приложимото законодателство и практиката на съответния пазар на финансови инструменти (вкл. правилата на регулирания пазар и съответните депозитарни институции) - по отношение на акциите, които се търгуват на БФБ, съгласно Закона за публичното предлагане на ценни книжа и актовете по неговото прилагане, някои от допълнителните особености са свързани с това, че: а) правото на глас в Общото събрание на акционерите се упражнява от лицата, вписани в регистрите на Централния депозитар като акционери 14 дни преди датата на Общото събрание (купувачът на акции, вписан в регистъра на Централния депозитар на 13-тия ден преди Общото събрание, няма да може да гласува; правото на глас по тези акции може да бъде упражнено от предишния им притежател); б) право да получат дивидент имат лицата, вписани в регистрите на Централен Депозитар като акционери на 14-тия ден след датата на Общото събрание, на което е приет годишният, съответно шестмесечният (когато се допуска разпределяне на междинен дивидент) финансов отчет и е прието решение за разпределяне на печалбата; в) съгласно Търговския закон правото на ликвидационен дял възниква след провеждане на процедура по ликвидация на дружеството, удовлетворяването (или обезпечаването) на кредиторите на дружеството и изтичане на 6-месечен срок от обявяване на поканата в Търговския регистър към Агенция по вписванията, отправена от ликвидаторите до кредиторите да предявят взманията си. **Основните рискове, свързани с инвестиция в акции, са както следва:**

- ✓ пазарен риск (за по-детайлно описание на пазарния риск, моля вж. част II по-долу) – при акциите пазарният риск се свързва с

възможността за големи промени в пазарната стойност, които могат да доведат до загуби за инвеститора, както и с липсата на гарантирана доходност.

- ✓ риск на емитента (за по-детайлно описание на риска на емитента, моля вж. част II по-долу) – при влошаване на финансовото състояние на дружеството, което е емитирало акциите, както и при негативни новини за перспективите му, вероятността от спад на пазарната цена на акциите е много голяма, а обявяването му в несъстоятелност може да доведе до пълна загуба на направената инвестиция.
- ✓ риск, свързан с насрещната страна по сделката, и риск, свързан със сетълмента - описание на тези рискове се съдържа в част II по-долу.
- ✓ ликвиден риск– описание на този риск се съдържа в част II по-долу.
- ✓ валутен риск– описание на този риск се съдържа в част II по-долу.
- ✓ риск при използването на ливъридж - – описание на този риск се съдържа в част II по-долу.

Когато акциите са предмет на публично предлагане, осъществявано въз основа на публикуван проспект при спазване изискванията на Директива 2003/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно проспекта, който следва да се публикува, когато публично се предлагат ценни книжа или когато се допускат ценни книжа до търгуване, и относно изменение на Директива 2001/34/ЕО, УД ще информира непрофесионалния клиент и потенциалния непрофесионален клиент къде проспектът е достъпен за публиката.

2. Облигации (Корпоративни, общински и ипотечни облигации) – това са дългови ценни книжа. Те изразяват задължението на техния емитент към техния притежател да бъде изплатена номиналната им стойност плюс определена лихва на точно определена бъдеща дата или за точно определен период. Съществуват и т.н. „конвертируеми облигации“, които могат да бъдат конвертирани в акции. Падежа и датата и начина на обмяна (конверсия) са посочени в съответния документ за издаването им (проспект или предложение).

Облигациите, които се търгуват на БФБ също са в безналична форма, като в тази връзка важи посоченото по-горе за акциите, а когато се търгуват на чуждестранни регулирани пазари могат да бъдат налични или безналични.

Уредбата на облигациите, които се търгуват на БФБ, се съдържа в Закона за публичното предлагане на ценни книжа и актовете по прилагането

му, както и в Търговския закон. При облигации, които се търгуват на чуждестранни регулирани пазари на финансови инструменти, обикновено емитирането на облигациите се подчинява на английското право, независимо от местонахождението на регулирания пазар.

Доходността от облигации може да има два източника - лихва и курсови разлики в цената. Паричните потоци също са два вида - от лихви и от главница. Лихвата може да се изплаща наведнъж на падежа, на определен период или да е калкулирана в цената на емитиране (сконтови облигации). Главницата също може да си изплаща наведнъж на падежа или на определен период.

Облигациите са считани за по-ниско рискови инвестиции в сравнение с акциите поради няколко основни различия между тях:

- ✓ В повечето случаи облигациите са обезпечени с активи, които се осребряват в случай на невъзможност да се обслужва заема. За разлика от акциите, облигациите /когато емитента е дружество/ не са форма на придобито право на собственост върху част от капитала на дружеството и следователно техните притежатели нямат право на глас в общото събрание на акционерите на дружеството, нито право на дивидент. За сметка на това, в случай на обявяване на дружеството в ликвидация, притежателите на облигации се нареждат сред кредиторите, които се удовлетворяват с предимство пред акционерите. За сравнение, акционерите са от последните, които имат право на обезщетение за направените инвестиции, съответно притежавани акции.

Облигациите имат падеж (срок на съществуване) и фиксирани плащания в рамките на този срок. Акциите нямат срок, а дивидентите не са гарантирани.

Поради различията във финансовата стабилност на отделните емитенти, рискът от невръщане на заема е различен. Поради презумпцията, че фалитите на държави са по-скоро изключения, техните дългове се считат за най-ниско рискови. Следващите в този ред са дълговете на общините. Макар и негарантирани от съответната държава, такива облигации се приемат за по-сигурни от корпоративните облигации. Рискът от невръщане на заема е най-висок при корпоративните облигации, което е отразено и в по-високата доходност, която инвеститорите могат да получат.

Основните рискове, свързани с инвестиция в облигации, са както следва:

- ✓ пазарен риск (за по-детайлно описание на пазарния риск, моля вж. част II по-долу) – специфично проявление на пазарния риск при облигациите е рискът, свързан с промените на лихвения

процент, т.е. свързан с възможността от промяна на пазарните лихвени равнища след момента на емитиране на дадени облигации с фиксирана доходност и рефлектирането на тази промяна върху доходността на тези облигации. Тъй като най-общо се наблюдава корелация между доходността на облигациите и равнището на пазарните лихвени проценти, ако нивото на лихвите на дълговите пазари се увеличи, то по принцип пазарната цена на облигациите с фиксирана доходност спада. Обратно, ако размерът на лихвите на дълговите пазари спадне, то тогава се наблюдава повишаване на пазарната цена на облигации с фиксирана доходност. В допълнение, по принцип колебанието на пазарните лихвени проценти се отразява по различен начин на облигациите с фиксирана доходност в зависимост от тяхната срочност – тъй като краткосрочните облигации с фиксирана доходност се свързват с по-нисък лихвен риск в сравнение с дългосрочните, те имат по-ниска доходност в сравнение с дългосрочните облигации с фиксирана доходност.

- ✓ риск на емитента (за по-детайлно описание на риска на емитента, моля вж. част II по-долу) – независимо, че облигациите материализират определено право на вземане за главница и лихви, все пак дружеството, банката или общината могат да изпаднат във финансово затруднение или дори да не бъдат в състояние да върнат получен дълг. риск, свързан с насрещната страна по сделката, и риск, свързан със сетълмента - описание на тези рискове се съдържа в част II по-долу.
- ликвиден риск – описание на този риск се съдържа в част II по-долу.
- валутен риск - описание на този риск се съдържа в част II по-долу.
- риск при използването на ливъридж - описание на този риск се съдържа в част II по-долу.

3. Държавни ценни книжа и инструменти на паричния пазар

Държавните ценни книжа („ДЦК“) притежават сходни характеристики като тези на корпоративните и общинските облигации, описани в предходната точка, с разликата, че емитент на такива книжа е Република България или друга държава. Основните пазари, на които се търгуват ДЦК са първичните и вторични пазари на държавни ценни книжа (за ДКЦ, емитирани от Република България, основните пазари са

организиран по реда на Закона за държавния дълг и Наредба № 5 на БНБ и МФ за реда и условията за придобиване, регистриране, изплащане и търговия с държавни ценни книжа („Наредба 5“).

Инструментите на паричния пазар са дългови ценни книжа имащи срок, който обикновено е по-малък от една година. Те могат да бъдат депозитни сертификати, търговски ценни книжа и други.

Тези инструменти се търгуват на местните парични пазари (организирани от Централната Банка) или на международни пазари.

Основните принципни рискове, свързани с инвестирането в ДЦК и инструменти на паричния пазар са сходни с тези относно другите видове облигации, като може да се отбележи, че пазарът на държавни ценни книжа обикновено е силно ликвиден, както и че рискът, свързан с емитента, се счита обикновено за по-нисък от рисковете, свързани с емитенти на корпоративни, общински или ипотечни облигации.

4. Права, издадени в резултат на решение за емитент за увеличаване на капитала му

Правата са ценни книжа, даващи право на притежателя им да запише определен брой нови акции във връзка с взето от компетентния орган на емитент решение за увеличаване на капитала на публично дружество. Една от основните функции на правата е да гарантират равнопоставеността на акционерите на даден емитент при увеличение на капитала на съответното публично дружество. Правата представляват сročни ценни книжа, чиято доходност зависи от очакваната доходност по класа акции, който може да бъде записан срещу упражняване на правата. Уредбата на правата, които се търгуват на БФБ, се съдържа в Закона за публичното предлагане на ценни книжа. Те представляват безналични ценни книжа, като по отношение на емисии акции, които се търгуват на БФБ, търговията с правата също се извършва на БФБ. На чуждестранните пазари на финансови инструменти съществуват аналогични уредби на участието на акционерите в увеличението на капитала на дружеството емитент.

Основните рискове при инвестиция в права се определят от рисковете, свързани с акциите, които могат да бъдат записани срещу притежаваните права. В този смисъл, важи посоченото по-горе за рисковете, свързани с инвестиция в акции, като освен това следва да се има предвид и допълнителния риск при инвестирането в права, а именно от пълна загуба на инвестирана стойност в рамките на краткия срок на съществуването на правата – ако упражняването на правата се окаже нецелесъобразно поради тенденция на спад на цената на акциите под цената за записване, посочена в решението за увеличение на капитала на публичното дружество.

5. Компенсаторни инструменти

Това са инструменти, издадени по силата на няколко закона с реституционни цели, които могат да се използват като специално платежно средство при определени обстоятелства – например при приватизация или закупуване на държавни имоти и вещни права върху такива имоти, както и за други цели.

Те се издават в безналична форма, регистрират се в Централния депозитар и се търгуват на БФБ. Инвестирането в тези инструменти е свързано с множество рискове, основният от които е свързан с възможността и степента, в която могат да бъдат ползвани принципно или за конкретна сделка като платежно средство, приемано от държавата. Икономическата им стойност обикновено зависи пряко от такива конкретни възможности и затова компенсаторните инструменти са обект обикновено на целево инвестиране в контекста на такива възможности и проекти. Тяхната специфика и функции изискват внимателна преценка на различните рискове, свързани с придобиването им, във всеки конкретен случай.

6. Дялове на предприятия за колективно инвестиране, вкл. колективни инвестиционни схеми (инвестиционни дружества от отворен тип и договорни фондове)

Дялове на колективни инвестиционни схеми (КИС) са финансови инструменти, издадени от предприятие за колективно инвестиране, които изразяват правата на техните притежатели върху активите на предприятието за колективно инвестиране. Колективната инвестиционна схема е предприятие за колективно инвестиране, чиято единствена цел е колективно инвестиране в ценни книжа и други ликвидни финансови инструменти на парични средства, набрани чрез публично предлагане на дялове, което действа на принципа на разпределение на риска и по искане на притежателите на такива дялове пряко или непряко изкупува обратно своите дялове по цена, основаваща се на нетната стойност на активите му. Колективната инвестиционна схема се учредява като договорен фонд или инвестиционно дружество.

Рисковете свързани с инвестиране в дялове на колективни инвестиционни схеми са следните:

- ✓ Пазарен риск (за по-детайлно описание на пазарния риск, моля вж. част II по-долу) - пазарния риск при КИС е свързан с активите, в които е инвестирала съответната КИС. С оглед на насочеността на инвестиране – предимно в акции (или други сходни ценни книжа), предимно в облигации (или други дългови ценни книжа), или балансирано – рисковете от инвестиране в дялове на КИС са идентични с рисковете при инвестирането в акции или в облигации

(съответно ако инвестиционната политика на съответната КИС позволява придобиване и на акции и на облигации – рисковете са пропорционални на структурата на портфейла на тази КИС).

- ✓ риск на емитента (за по-детайлно описание на риска на емитента, моля вж. част II по-долу) – доколкото единствената дейност на КИС е да набират средства и да ги инвестират, този риск е свързан главно с качеството на управление на дейността на КИС и професионалното управление на нейните инвестиции;
- ✓ риск, свързан с насрещната страна по сделката, и риск, свързан със сетълмента (за по-детайлно описание на тези рискове, моля вж. част II по-долу) – този риск съществува главно при търговия с дялове на КИС на регулиран пазар, докато при сделки „на гише“ той е минимален;
- ✓ ликвиден риск (за по-детайлно описание на ликвидния риск, моля вж. част II по-долу) – по отношение на обратното изкупуване на дялове от КИС, ликвиден риск практически не съществува, доколкото КИС е длъжна да изкупува обратно издадените дялове. Този риск съществува по отношение на инвестиционния портфейл на КИС, като евентуално намаляване на ликвидността на определена позиция от портфейла може да доведе до спад в цената му, респективно до спад в цената на дяловете на съответната КИС. Както и по-горе при пазарния риск, този риск е идентичен с риска на активите, в които е инвестирала съответната КИС;
- ✓ валутен риск – описание на този риск се съдържа в част II по-долу;
- ✓ риск при използването на ливъридж - описание на този риск се съдържа в част II по-долу;
- ✓ лихвен риск (за по-детайлно описание на лихвения риск, моля вж. част II по-долу) - Това е вероятността възвращаемостта от инвестициите да бъде по-добра или по-лоша от очакваната поради промени в лихвения процент.

Друг тип предприятия за колективно инвестиране представляват инвестиционните дружества/договорните фондове от затворен тип („ПКИЗТ“). Те могат да бъдат управлявани от собствените си органи на управление или от управляващо дружество.

Инвестиционните дружества от затворен тип са с фиксиран капитал, който може да бъде увеличаван по реда за увеличение на капитала на публичните дружества. При тях постигнатият доход обикновено се

разпределя между инвеститорите под формата на дивиденди или безплатни акции.

Основните рискове при инвестиране в ПКИЗТ са следните:

- ✓ пазарен риск (за по-детайлно описание на пазарния риск, моля вж. част II по-долу) – при ПКИЗТ пазарен риск съществува както по отношение на издадените от тях акции/дялове, така и по отношение на техните инвестиционни портфейли. Рисковете от инвестирането в акции на ПКИЗТ са сходни с тези при инвестирането в активите, съдържащи се в техните портфейли.
- ✓ риск на емитента (за по-детайлно описание на риска на емитента, моля вж. част II по-долу) – доколкото единствената дейност на ПКИЗТ е да набират средства и да ги инвестират, този риск е свързан главно с качеството на управление на дейността на дружеството и професионалното управление на неговите инвестиции;
- ✓ риск, свързан с насрещната страна по сделката, и риск, свързан със сетълмента - описание на тези рискове се съдържа в част II по-долу;
- ✓ ликвиден риск (за по-детайлно описание на ликвидния риск, моля вж. част II по-долу) – за разлика от КИС такъв риск съществува и по отношение на емитираните от ПКИЗТ финансови инструменти, както и по отношение на инвестиционния му портфейл. Евентуално намаляване на ликвидността на определена позиция от портфейла може да доведе до спад в цената му, респективно до спад в цената на акциите/дяловете на съответното ИДЗТ. Този риск е сходен с този при инвестирането в активите, съдържащи се в портфейла на ПКИЗТ;
- ✓ валутен риск - описание на този риск се съдържа в част II по-долу;
- ✓ риск при използването на ливъридж - описание на този риск се съдържа в част II по-долу;

II. ОПИСАНИЕ НА ОБЩИТЕ РИСКОВЕ

Освен специфичните рискове за всеки един финансов инструмент, съществуват и общи рискове които влияят на всеки един финансов инструмент и на всяка една инвестиция. Тези рискове са както следва:

Пазарен риск

Пазарен риск е рискът стойността на инвестицията да намалее поради движения на пазарни фактори – цени на финансови инструменти, лихви, валутни курсове и други. Пазарните цени на инвестициите могат да варират поради възникнали промени в икономическата и пазарната среда, паричната политика на централните банки, деловата активност на емитентите, търсенето и предлагането на пазара на съответния инструмент.

Лихвен риск

Това е рискът промените в пазарните лихвени проценти да се отразят неблагоприятно върху дохода или стойността на инструмента. Промените в лихвените равнища могат да застрашат приежателите на финансови инструменти от риска на капитална загуба. Значимостта на риска се различава за съответните финансови инструменти.

Валутен риск

Валутен риск съществува само когато закупените от даден инвеститор финансови инструменти са деноминирани във валута, различна от валутата, в която той получава основните си доходи и/или в която са основните му разходи. За българските инвеститори няма валутен риск при финансови инструменти деноминирани в лева, а рискът при деноминирани в евро финансови инструменти е минимален предвид съществуващия в България валутен съвет и фиксирания обменен курс.

Риск от Усвояване

Това е риска, в който емитента на облигация може да изплати своето задължение преди датата на падеж, това е риска на инвеститорите в тази облигация да не могат да намерят същите инвестиционни условия на пазара ако съществуващата инвестиция е прекратена.

Оперативен Риск

Дефинира се като риск от директни или индиректни загуби в резултат на неадекватен вътрешен контрол, човешки акт, организация или външно събитие. Този риск покрива човешки грешки, злонамерени деяния от страна на служители, сриване в информационните системи, проблеми свързани със управлението на човешките ресурси, фирмени дела, както и външни събития като аварии, пожари, наводнения и други.

Ликвиден риск

Ликвидният риск възниква в ситуации, в които страна, заинтересована да продаде даден актив, не може да го направи, тъй като никой на пазара не желае да търгува с този актив. Има търсене и няма предлагане или обратното. Колкото е по-развит един пазар, респективно с големи обеми на търговия и голяма пазарна капитализация, толкова по-малък е ликвидният риск и обратно. Ликвидният риск на БФБ например е относително висок, докато този на пазарите в Ню Йорк, Франкфурт и Лондон е относително най-нисък.

Риск от Волатилност

Това е риска свързан с движенията на цената на даден финансов инструмент. Волатилността е висока, ако финансовият инструмент е подложен на големи движения в даден период от време. Риска от волатилност се изчислява като разликата между най-ниските и най-високите цени на финансовия инструмент за дадения период от време.

Риск на емитента (кредитен риск)

Той може да бъде определен като вероятността емитентът на финансовия инструмент да не изпълнява съзнателно или да е в невъзможност да изпълни поетия от него ангажимент по финансовите инструменти, вкл. в случаите, в които емитентът не е реализирал печалба или е реализирал загуба от дейността си, както и е изпаднал във финансови затруднения, неплатежоспособност или несъстоятелност. Инвеститорите трябва да оценяват качеството на емитентите на финансови инструменти, както и тяхната възможност да изплащат своите задължения.

Риск от Местонахождение на Поръчката

Развиващ се пазар: Инвестициите в развиващи се пазари, какъвто е българският, носят рискове не винаги познати на развитите пазари. Тези рискове съществуват и когато голяма част от бизнеса на емитента се осъществява на тези пазари.

Инвестиции в развиващи се пазари често имат спекулативен характер. Инвестициите в развиващите се пазари трябва да се обмислят внимателно и да се оценяват различните рискове, съществуващи на пазара.

Риск, свързан с насрещната страна по сделката, и риск, свързан със сетълмента

Тези рискове се състоят в опасността сетълментът на сделката да се забави или да не се изпълни поради вина на насрещната страна по сделката, поради грешка на някой от инвестиционните посредници участващи в сделката или поради технически причини.

Въпреки, че принципът на работа на БФБ и „Централен депозитар“ АД, както и на чуждестранните регулирани пазари и депозитарни институции е много добре изпитан и в пазарните практики са предвидени механизми за гарантиране на приключването на сделките, все пак съществува известен риск от забавяне на сетълмента или невъзможност за извършването му.

Основната гаранция за осъществяване на сетълмента е това, че сделките се извършват на принципа „доставка срещу плащане“ (DVP), т.е. по принцип няма как купувач да получи финансовите инструменти без да е платил за тях и обратно, но това не означава, че този риск е изключен.

Този риск е равен на разликата между цената на даден актив и теоретичната дата на изпълнение и цената на актива на датата на изпълнение. Това е разликата между сетълмент цената, одобрена за финансовият инструмент, и текущата пазарна цена по времето на сетълмент, когато разликата може да доведе до загуба.

В някои ситуации сетълмент процедурите могат да бъдат въздействани от броя на трансакции и по този начин да възпрепятстват тяхното изпълнение. Невъзможността да се изпълни сетълмента заради подобни проблеми може да възпрепятства инвеститорите от изгодни инвестиционни възможности и да доведе до загуба.

Попечителски Риск

Инвестициите във финансови инструменти носят риск от предлаганите попечителски услуги или мястото, където ценните книжа и паричните средства се съхраняват.

Правен

Рискът от несигурност в резултат на правни действия или несигурност по отношение на приложимостта на договори, законови и подзаконовни актове, например законосъобразност на договора, правоспособност на страната да сключи договор.

Политически

Политическият риск възниква, ако правителството наложи нови данъци, регулативни или правни задължения или ограничения на финансови инструменти, които даден инвеститор вече притежава.

Риск при използването на ливъридж: последици от ливъриджа и рискът да се изгуби цялата направена инвестиция

Този риск се състои в опасността инвеститорът да претърпи толкова големи загуби, колкото повече заеман ресурс използва за инвестицията си. При използването на голям ливъридж (голямо съотношение заем/собствени средства) е възможно инвеститорът да загуби пълния размер на инвестицията.

Най-общо ливъридж означава система от методи и начини за търсене на увеличаване на потенциалната възвращаемост при инвестиране чрез заеман капитал. Използването на ливъридж води до т.нар. „ефект на лоста“, т.е. при един и същи паричен ресурс използването на ливъридж увеличава доходността в съотношение равно на съотношението между заемния капитал и собствения паричен ресурс.

Например, инвестира се в X броя акции, които – примерно след 1 година – носят доходност от 15 %. Разбира се, мислимо е да се вземат пари на заем при лихва 10 % за инвестиране в още X акции; тогава – но само при благоприятното развитие на инвестицията, доходността за инвеститора би била още 10 % върху допълнителните X броя акции (15 % след приспадане на лихвения разход).

Основният риск при използването на ливъридж е, че „ефектът на лоста“ увеличава както евентуалната печалба, така и евентуалната загуба, т.е. в случай на отрицателна доходност на инвестицията, инвеститор който ползва 50% ливъридж ще загуби поне 2 пъти повече от инвеститор, ползващ само собствени парични средства. По този начин ливъриджът допълнително увеличава волатилността на инвестицията.

Нещо повече: инвеститорът, ползващ само собствен паричен ресурс, теоретично може да загуби изцяло този капитал, но не и повече. При ползването на ливъридж обаче:

1. рискът от загуба на цялата инвестиция е много по-голям;
2. възможно е инвеститорът да загуби цялата си инвестиция;
3. в някои случаи даже е възможно инвеститорът да загуби повече от стойността на собствения си капитал.

Рискове при Репо сделки

Същност: Правата репо сделка представлява продажба на ценна книга с уговорка за обратното и изкупуване на падежа по предварително определена цена. Обратната репо сделка представлява покупка на ценна книга и нейната продажбата по договорена цена на определена дата.

Доходност: Договореният лихвен процент по репо сделката е разход за купувача на право репо и приход за купувача на обратно репо.

Рискове свързани с Репо сделките:

Кредитен риск от контрагента – рискът от неизпълнение на задълженията на насрещната страна по сделката. В случай на неплатежоспособност на купувача на право репо, кредиторът може да продаде ценната книга, предоставена като обезпечение по сделката в деня на падежа, за да удовлетвори своето вземане.

Операционен риск – Не съществува риск от реализиране на загуби, поради невъзможност за осъществяване на ефективен контрол над ценните книжа, служещи за обезпечение по сделката. Този риск е минимизиран, тъй като ценните книжа служещи като обезпечение по репо сделката, се съхраняват при кредитора.

Пазарен риск – рискът от обезценка на получените парични средства по правата репо сделка в случай че се използват за финансиране на почувствителни позиции или обезценка на ценната книга, получена по обратната репо сделката. Ако от момента на изплащане на паричните средства, стойността на ценната книга, послужила за обезпечение по сделката намалява, кредиторът/купувачът на обратно репо е изложен на риск от загуба. За намаляване на този риск, пазарната цена на обезпечението се изчислява от кредитора, като се коригира с определен дисконт.

Рискове за устойчивостта

„Риск за устойчивостта“ означава събитие или условие от екологично, социално или управленско естество, което, ако настъпи, може да причини действително или потенциално съществено отрицателно въздействие върху стойността на инвестицията.

Дружеството има разбиране за риска за устойчивостта като риск, при който възвръщаемостта на инвестициите може да бъде негативно повлияна от екологични, социални или управленски рискове.

Екологичният риск се определя като риск, при който възвръщаемостта на инвестициите може да бъде негативно повлияна от фактори на околната среда, включително фактори, произтичащи от изменението на климата, и фактори, произтичащи от друго влошаване на околната среда.

Социалният риск се дефинира като риск, при който възвръщаемостта на инвестициите може да бъде негативно повлияна от социални фактори (напр., трудови спорове).

Управленският риск се дефинира като риск, при който възвръщаемостта на инвестициите може да бъде негативно повлияна от управленски фактори (напр., непрозрачна корпоративна структура).

При вземането на инвестиционно решение, УД разглежда инвестициите на ниво емитент, като също така (където е уместно) на ниво разпределение на активите и ниво на регионално или секторно разпределение. УД разглежда рисковете за устойчивостта в съвкупност заедно с останалите елементи, които могат да повлияят на възвръщаемостта на инвестициите и които се отразяват в цената на финансовите инструменти, но не отчита специфично рисковете за устойчивост като отделен елемент.

УД възприема, че всички относими рискови фактори са отразени в пазарните цени на финансовите инструменти, в които се инвестира. По този начин борсовите цени на инструментите, в които инвестираме отразяват и рисковете за устойчивост, заедно с всички останали рискове. Разграничаването на това кой конкретен риск до колко тежи в имплицитните рискови премии на отделните инструменти е свързано с осигуряването на ресурс и достъп до качествена и достоверна информация, преразглеждането на вътрешни правила и процедури, както и въвеждането на нови такива.

УД разграничава фондовете за устойчиво и отговорно инвестиране, попадащи в обхвата на член 8, параграф 1 или член 9, параграф 1, 2 или 3 от Регламент (ЕС) 2019/2088, от традиционните фондове и в този смисъл декларира, че инвестициите в основата финансовите продукти, управлявани от УД, не са съобразени с критериите на ЕС за екологично устойчиви икономически дейности.

УД препоръчва на своите както непрофесионални, така и професионални, клиенти да избягват инвестирането при ливъридж. Това е начин за инвестиране, подходящ само за най-опитните институции, специализирани в анализирането и инвестирането в определени видове финансови инструменти.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 4(Изм. с реш. на СД от 19.01.2023г.)

**КЪМ ОБЩИ УСЛОВИЯ НА УД "КОМПАС ИНВЕСТ" АД ЗА
УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТТА НА ИНВЕСТИЦИОННИ ДРУЖЕСТВА
И ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА
ПОРТФЕЙЛИТЕ НА ИНВЕСТИТОРИ („ОБЩИТЕ УСЛОВИЯ“)**

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

1. Информация за условията на договора за предоставяне на услуга по управление на индивидуален портфейл по собствена преценка, без специални нареждания на клиента: съгласно предоставения от УД „Компас Инвест“ АД проект на договор за доверително управление.

2. Наименование на управляващото дружество: УД "Компас Инвест" АД (по-долу "УД")

3. (Изм. с реш. на СД от 01.04.2013 г.)Адрес на УД: гр. София, ул. "Георг Вашингтон" №19, ет.2.

4. Езици, на които клиентът може да комуникира и да води кореспонденция с УД : български и английски

5. Начини на комуникация, които се използват от УД и неговите клиенти:

а) Лично или чрез пълномощник на клиента, притежаващ правомощия съгласно изрично нотариално заверено пълномощно, издадено съгласно изискванията на действащото законодателство.

б) По телефон на следните телефонни номера: (+ 359 2) 421 95 17; (+ 359 2) 421 95 18

Лица за контакт във всеки от офисите на УД "Компас Инвест" АД: София – Милена Александрова, Нина Йорданова, Меди Ганчева

в) По електронна поща на следните електронни адреси: office@compass-invest.eu

6. УД "Компас Инвест" АД е лицензирано да извършва дейност като управляващо дружество с решение на Комисията за финансов надзор №1128 – УД от 22.11.2006 г. Адресът на органа, лицензирал управляващото дружество - Комисия за финансов надзор е, както следва: гр.София, ул. "Будапеща" №16, интернет страница: www.fsc.bg

7. Вид, периодичност и срок за предоставяне на отчетите до клиента във връзка с предоставените услуги по управление на портфейл:

Клиентът има право да се информира по всяко време при поискване за статуса на неговия портфейл в рамките на работния ден, в който

искането е отправено или, ако това е станало след 15:30 часа – до 11:00 часа в първия следващ работен ден.

а) УД предоставя отчет всеки 3 месеца (ако не е уговорен друг срок в договора) относно извършените за сметка на клиента дейности, свързани с управлението на портфейл, освен ако такъв се предоставя на клиента от трето лице.

б) Клиентът може да поиска писмено предоставянето на основната информация за сделките на траен носител незабавно след тяхното сключване и му изпраща потвърждение за всяка сключена сделка по портфейла му. В този случай УД има задължение да предоставя отчет по портфейла веднъж на 12 месеца; Изключението по предходното изречение не се прилага за сделки с финансови инструменти по чл. 4, т. 4-11 и § 1, т. 1, буква "в" от ДР на Закона за пазарите на финансови инструменти

г) Когато в договора между УД и клиента се допуска ливъридж при управлението на портфейла, то в този случай отчетът се представя най-малко веднъж месечно.

Отчетът се предоставят от УД по уговорения с клиента начин в срок до 15 дни от изтичане на съответния отчетен период.

8. Кратко описание на мерките, които УД "Компас Инвест" АД предприема, за да гарантира финансовите инструменти или пари на клиенти. Кратко описание на системите за компенсиране на инвеститорите, в които УД участва във връзка с дейността му в Република България

8.1. Мерки за гарантиране на финансовите инструменти или пари на клиентите на УД "Компас Инвест" АД

А) Мерки, които УД взема по отношение на съхранението на финансовите инструменти или пари – собственост на неговите клиенти отделно от собствените му активи

(изм. С реш. на СД от 15.05.2014 г.) УД осигурява разделното съхранение на активите си от тези – собственост на неговите клиенти. УД депозира паричните средства, предоставени от клиенти или получени в резултат на дейност по управление на портфейли най-късно до края на следващия работен ден по банкова сметка за средства на клиенти на инвестиционния посредник, при който ще се съхраняват активите на клиента или по специално открита за клиентски средства сметка на УД, в случай че при него се съхраняват клиентските активи. Освен по сметките в предходното изречение клиентските средства може да се съхраняват и по банкова сметка открита на името на Клиента и управлявана от УД, при условие че съответната банка го позволява. Финансовите инструменти и паричните средства – собственост на клиентите се съхраняват, както следва:

1. безналичните акции, облигации и други финансови инструменти по смисъла на чл. 4 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) (без държавни ценни книжа) – в регистъра на “Централен депозитар” АД по под/сметка на клиента към сметката на инвестиционния посредник, овластен да изпълнява нарежданията на УД във връзка с портфейла на клиента или в друга депозитарна институция, съответно по под/сметка на клиента към сметката на УД в съответната депозитарна институция (доколкото това е допустимо от приложимото законодателство) или на обща сметка на името на УД;

2. безналичните държавни ценни книжа (ДЦК), емитирани от МФ се водят в регистрите на Българска народна банка, съответно на първичен дилър на ДЦК, на името на клиента или на инвестиционния посредник по т.1/УД при спазване изискванията на Наредба № 5 от 4.10.2007 г. за реда и условията за придобиване, регистриране, изплащане и търговия с държавни ценни книжа;

3. (изм. С реш. на СД от 15.05.2014 г.) Паричните средства на клиентите се съхраняват в обща банкова сметка, специално открита от съответния обслужващ инвестиционен посредник или УД за съхранение на парични средства на клиенти относно сделки с финансови инструменти или по индивидуална банкова сметка на съответния клиент, управлявана от УД. Получените в брой парични средства на съответния клиент задължително се внасят по банкова сметка по предходното изречение най-късно до края на следващия работен ден. В случай, че клиентът на УД е дал съгласие паричните му средства да бъдат съхранявани и квалифициран фонд на паричния пазар по чл. 93, ал. 1, т.4 от ЗПФИ, УД може да съхранява паричните му средства и по този начин, като в този случай паричните средства няма да се държат в съответствие с изискванията за защита на паричните средства на клиенти съгласно ЗПФИ и Наредба № 58 за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични или непарични облаги, съответно дяловете и акциите на този фонд ще бъдат държани в съответствие с изискванията за съхранение на финансови инструменти;

(Изм. С реш. на СД от. 01.04.2013 г.) В случаите, когато в портфейла на клиента се включват финансови инструменти, търгувани на пазар, различен от българския, е възможно неговите финансови инструменти да бъдат съхранявани в обща сметка (заедно с останалите финансови инструменти, държани на името на обслужващия инвестиционен посредник/УД или на трето лице) при трето лице, когато местното законодателство допуска това, за което клиентът декларира, че е уведомен с подписването на Общите условия

Б) Мерки, които УД взема, за да гарантира парите и финансовите инструменти – собственост на неговите клиенти, при трето лице

1. В случаите, когато действа за свои клиенти УД, когато открива сметка за финансови инструменти на свой клиент при трето лице, полага дължимата грижа за интересите на клиента при определяне на това лице и възлагането на същото да съхранява финансовите инструменти на клиента и веднъж годишно преразглежда със същата грижа избора на това лице и условията, при които то съхранява финансовите инструменти на клиента;

2. В изпълнение на задълженията си по предходната точка УД отчита професионалните качества и пазарната репутация на третото лице, както и нормативните изисквания и пазарните практики, свързани с държането на такива финансови инструменти, които могат да накърнят правата на клиента;

С подписването на Общите условия клиентите на УД декларират, че са уведомени, че притежаваните от тях финансови инструменти, търгувани на българския пазар се съхраняват при определения облсужващ инвестиционен посредник или при УД . В случай, че съответният клиент е декларирал с подписването на Общите условия, че в случай на необходимост не възразява притежаваните от него финансови инструменти да бъдат съхранявани при трети лица, различни от посоченото по-горе или за изпълнение на инвестиционни услуги за негова сметка да бъдат ползвани услугите на трети лица, различни от горепосочените, при възникване на такава необходимост, УД незабавно уведомява клиента за избора на ново трето лице по начина за комуникация, предпочитан от последния.

В случай, че клиентът не е бил уведомен за идентичността на третото лице, при което могат да бъдат съхранявани предоставените на обслужващия инвестиционен посредник пари и/или финансови инструменти, УД отговаря за действията на това лице като за свои и клиентът може да избира към кого да насочи претенциите си, ако има такива (УД или третото лице).

3. Сметките които съдържат клиентски пари и/или финансови инструменти, могат да подлежат на регулация от правни системи на държави, които не са държави – членки на ЕС и ЕИО, съответно правата на клиента, свързани с финансовите инструменти или паричните средства могат да се различават, когато се отнася до тези страни, поради спецификите на местното законодателство, за което с подписване на Общите условия клиентите декларират, че са уведомени;

8.2. Системи за компенсирание на инвеститорите, в които УД участва

С подписване на Общите условия всеки клиент на УД декларира, че е запознат със съществуващата система за компенсирание на инвеститорите с параметрите, описани по-долу.

Обхватът на посочената система за компенсирание е, както следва:

Фондът за компенсирание на инвеститорите ("ФКИ") изплаща компенсация на всеки клиент (с изключение на лицата или в случаите, посочени по-долу) на инвестиционния посредник/УД, при който/което се съхраняват активите на клиента в размер на 90 на сто стойността на вземането, но не повече от законоустановения максимум към съответния момент в случаите, в които инвестиционният посредник/УД не е в състояние да изпълни задълженията си към клиентите поради причини, пряко свързани с неговото финансово състояние, включително в случаите на открито производство по несъстоятелност или отнет лиценз, съответно разрешение, за извършване на дейност като инвестиционен посредник/управляващо дружество.

Решението за компенсирание на ФКИ се публикува най-малко в два централни ежедневника и на неговата Интернет страница за срока, в който клиентите на УД, съответно на инвестиционния посредник, при който се съхраняват активите на клиента могат да предявят искане за изплащане на компенсация от ФКИ, както и банката, чрез която ще се извършва изплащането на компенсацията.

ФКИ не изплаща компенсация:

(А) на следните лица:

1. членовете на управителния и контролния орган на инвестиционния посредник, при който се съхраняват активите на клиента, съответно на УД, както и на прокуристите на инвестиционния посредник/УД;
2. лицата, които притежават пряко или чрез свързани лица 5 или над 5 на сто от гласовете в общото събрание на инвестиционния посредник, при който се съхраняват активите на клиента, съответно от общото събрание на УД, или могат да контролират инвестиционния посредник, съответно УД, както и на лицата, принадлежащи към същата група, към която принадлежи и инвестиционния посредник/УД, за която се изготвят консолидирани отчети;
3. регистрирания одитор, одитирал годишния финансов отчет на инвестиционния посредник, при който се съхраняват активите на клиента, съответно на УД;
4. съпрузите, роднините по права линия без ограничения, по сребрена линия до втора степен включително и по сватовство до втора степен включително на лицата по т. 1, 2 и 3;
5. инвестиционните посредници;
6. кредитните институции;
7. застрахователите;

8. пенсионните и осигурителните фондове;
9. колективните инвестиционни схеми, националните инвестиционни фондове, алтернативните инвестиционни фондове, управлявани от лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове, и дружествата със специална инвестиционна цел;
10. държавата и държавните институции;
11. общините;
12. Фонда за компенсирание на инвеститорите, Фонда за гарантиране на влоговете в банките и Гаранционния фонд по чл. 518 от Кодекса за застраховането;
13. инвеститорите, които са се възползвали от обстоятелства, свързани с обслужващия инвестиционен посредник/УД и довели до влошаването на финансовото му състояние, както и на инвеститорите, допринесли за това състояние;
14. други професионални клиенти по смисъла на § 1, т. 10 от ДР на ЗПФИ;
(Б) в следните случаи:
компенсация за вземания, възникнали от и/или свързани със сделки и действия, представляващи "изпиране на пари" по смисъла на чл. 2 от Закона за мерките срещу изпирането на пари, ако деецът е осъден с влязла в сила присъда.

9. Обобщено описание на политиката за третиране на конфликти на интереси на УД

Конфликт на интереси е ситуация, която възниква във връзка с предоставяне на услуги от УД и може да накърни интереси на негов клиент. Конфликт на интереси е налице, когато УД или лице, работещо по договор за него, чрез свое действие или бездействие, може да засегне интересите на лице, чиито интереси е задължено да опазва, за да защити или реализира собствените си интереси или интересите на друго лице, чиито интереси също е задължено да опазва. Конфликти на интереси възникват между:

- 1) интересите на двама или повече клиенти на УД;
- 2) интересите на клиент и интересите на УД или на пряко и непряко свързани с УД лица;
- 3) интересите на отделни лица, работещи по договор за УД, и интересите на клиент.

Вероятност за възникване на конфликт на интереси е винаги налице, когато УД, лице, което работи по договор за него, или лице, пряко или непряко свързано с него чрез контрол:

- 1) има възможност да реализира (финансова) печалба или да избегне финансова загуба за сметка на клиента (вкл. за сметка на управлявана от

УД колективна инвестиционна схема или национален инвестиционен фонд);

2) има интерес от резултата от предоставяната на клиента (вкл. на управлявана от УД колективна инвестиционна схема или национален инвестиционен фонд) услуга или дейност или от осъществяваната сделка за сметка на клиента (вкл. на управлявана от УД колективна инвестиционна схема или национален инвестиционен фонд), който е различен от интереса на клиента (вкл. на на управляваната от УД колективна инвестиционна схема или национален инвестиционен фонд) от този резултат;

3) има финансов или друг стимул да предпочете интереса на клиент или група от клиенти пред интереса на друг клиент (вкл. на управлявана от УД колективна инвестиционна схема или национален инвестиционен фонд) или група клиенти;

4) получава или ще получи от лице, различно от клиента (вкл. управлявана от УД колективна инвестиционна схема или национален инвестиционен фонд), облаги във връзка с услуга, предоставена на клиента (вкл. сделка за сметка на предприятие за колективно инвестиране при осъществяване на дейността по колективно управление на портфейл), под формата на парични средства, стоки или услуги в нарушение на действащото законодателство.

УД утвърждава структура, която да позволява справедливото третиране на конфликти на интереси както между УД и неговите клиенти, така и между самите клиенти. За да се постигне посочената

11. Допълнителна подробна информация относно политиката за третиране на конфликти на интереси на УД се предоставя на разположение на клиентите и потенциалните клиенти при поискване от тях на траен носител или на интернет страницата на УД : compass-invest.eu.

12. Информация относно метода и периодичността на оценка на финансовите инструменти в клиентския портфейл

Клиентския портфейл се оценява съгласно методите посочени в Общите условия и конкретния договор с клиента. Оценката се прави при изготвяне на отчет, при всяко теглене на суми, при внасяне на активи под формата на финансови инструменти, при прекратявания на договора и при поискване от клиента, при условия определени в съответния сключен договор между клиента и УД.

13. Данни за всяко делегиране на управлението на всички или на част от финансовите инструменти и/или пари в клиентския портфейл

Управляващото дружество не е делегираło управлениѐто на всички или на част от финансовите инструменти и/или пари в клиентския портфейл на друго лице.

14. Характеристики и сведения за всеки еталон, по който резултатите от управлениѐто на портфейла ще бъдат сравнявани:

Доходността на портфейла ще бъде сравнявана с различни еталони в зависимост от профила на управлявания портфейл. Точния вид на еталона ще бъде уточняван във всеки договор с клиента поотделно.

15. Видовете финансови инструменти, които могат да се включат в клиентския портфейл, и видовете сделки, които могат да се сключват с тях, включително всички ограничения

1. Видовете финансови инструменти са следните: акции, приети за търговия на регулиран пазар; други акции; акции и дялове на колективни инвестиционни схеми (“КИС”); ДЦК (вкл. облигации по ЗУНК, брейди облигации и др.);общински облигации; корпоративни облигации (вкл. ипотечни облигации); деривативни инструменти; права; варанти; други финансови инструменти по чл. 4 от ЗПФИ; чуждестранни средства за плащане;

2. Видове сделки са: покупка; продажба;замяна; РЕПО сделки; записване на финансови инструменти при тяхното първично публично или частно предлагане и друг вид възмездна сделка

3. Видовете ограничения свързани с тях са: ограниченията наложени от пазарите, на който се търгуват

4. Целите на управлениѐто на портфейла и нивото на риск, съдържащо се в преценката на лицето, което работи по договор за УД и предоставя услугите по управление на портфейла, както и специфични ограничения на тази преценка: целите на управлениѐто на портфейла и нивото на риск, свързано с управлениѐто на портфейла се уговарят предварително от УД и клиента в съответния договор, като УД, съответно лицата, които работят по договор за него и предоставят услуги по управление на портфейл, са длъжни да се съобразят при предприемане на действия по управление на портфейл със заложените от клиента цели и да не излагат направените за сметка на клиента инвестиции на по-високо ниво на риск от уговореното в съответния договор. Специфичните ограничения, които могат да рефлектират върху преценката на лицето, което предоставя услугите по управление на портфейла, са свързани с конкретната пазарна практика на съответното място за търговия, на което се инвестират средства при управление на портфейла на клиента, както и с възможността да са налице допълнителни обстоятелства, които не са били известни на лицето, което предоставя услуги по управление на портфейл в момента на осъществяване на инвестиционното решение по инвестиране в даден финансов инструмент.

16. **Общо описание на финансовите инструменти, предмет на предоставяните от УД услуги по управление на портфейл, както и рисковете, свързани с тези инструменти и предлаганите от УД инвестиционни стратегии се съдържа в Приложение № 3 към Общите условия.**

17. **УД предоставя на клиентите си информация за разходите и таксите по управление на портфейл преди подписването на конкретния договор с клиента, вкл. чрез предоставяне на Тарифата на УД. Информацията съдържа като минимум обстоятелствата, посочени в чл. 50 от Делегирания регламент.**

18. **В случаите, в които е приложимо, УД изрично ще уведомява клиентите си за:**

1. **възникнало право на обезпечение или право на задържане върху клиентските пари или финансови инструменти в полза на УД и за условията, при които по принцип възниква или може да възникне такова право;**
2. **възникнало право на прихващане върху клиентските пари или финансови инструменти в полза на УД и за условията, при които по принцип възниква или може да възникне такова право;**
3. **съществуването и условията, при които УД има или може да има право на прихващане по отношение на клиентските финансови инструменти или пари;**
4. **възможността депозитарната институция да има право на обезпечение, право на задържане или на прихващане върху клиентските финансови инструменти или пари.**

**КЪМ ОБЩИ УСЛОВИЯ НА УД "КОМПАС ИНВЕСТ" АД ЗА
УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТТА НА ИНВЕСТИЦИОННИ ДРУЖЕСТВА
И ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА
ПОРТФЕЙЛИТЕ НА ИНВЕСТИТОРИ („ОБЩИТЕ УСЛОВИЯ“)**

**КРАТКО ОПИСАНИЕ НА
ПОЛИТИКАТА ЗА КАТЕГОРИЗАЦИЯ НА КЛИЕНТИТЕ
НА УД "КОМПАС ИНВЕСТ" АД КАТО НЕПРОФЕСИОНАЛНИ И
ПРОФЕСИОНАЛНИ („ПОЛИТИКАТА“)**

I. Професионален клиент

1. „Компас Инвест“ АД (по-долу „УД“ или „Дружеството“) категоризира свой клиент, който ползва услугите на УД по Управление на портфейл или Инвестиционна консултация, като **професионален клиент**, ако последният притежава опит, знания и умения, за да взема самостоятелно инвестиционни решения и правилно да оценява рисковете, свързани с инвестирането и отговаря на критериите, посочени в Приложението към ЗПФИ и в т.2 по-долу.

2. Дружеството счита клиент за професионален клиент, ако отговаря на критерия, посочен в т.1 по-горе, отговаря на един или повече от критериите по т. 2.1 и не попада в случаите на т.2.2 по-долу:

2.1 Клиент може да бъде определен като професионален ако попада в една или повече от следните категории:

а) клиентът е лице, за което се изисква издаването на лиценз за извършването на дейност на финансовите пазари или чиято дейност на тези пазари е регулирана по друг начин от националното законодателство на държава членка, независимо от това дали е съобразено с директива на Съюза, както и лице, получило разрешение за извършване на тези дейности или по друг начин регулирани от законодателството на трета държава, както следва:

аа) кредитна институция;

бб) инвестиционен посредник;

вв) друга финансова институция, която подлежи на лицензиране или се регулира по друг начин;

гг) застрахователно дружество;

дд) предприятие за колективно инвестиране или управляващо дружество на такова предприятие;

ее) пенсионен фонд или пенсионноосигурително дружество;

жж) лице, което търгува по занятие за собствена сметка със стоки или стокови деривати;

зз) дружество, което сключва сделки за собствена сметка на пазарите на финансови фючърси или опции или други деривати и на паричните пазари единствено с цел хеджиране на позиции на пазарите на деривативни финансови инструменти, или което извършва сделки за сметка на други членове на тези пазари и което е гарантирано от клирингови членове на същите пазари, когато отговорността за изпълнението на договорите, сключени от такова лице, се поема от клирингови членове на същите пазари;

ии) друг институционален инвеститор.

б) клиентът е голямо предприятие, което отговаря поне на две от следните условия:

аа) балансовото му число е най-малко 20 000 000 евро или левовата им равностойност;

бб) чистият му оборот е най-малко 40 000 000 евро или левовата им равностойност;

вв) собствените му средства са в размер най-малко на 2 000 000 евро или левовата им равностойност.

в) клиентът е национален или регионален орган на държавната власт, държавен орган, който участва в управлението на държавния дълг, централна банка, международна или наднационална институция като Световната банка, Международният валутен фонд, Европейската централна банка, Европейската инвестиционна банка и други подобни международни организации.

з) клиентът е друг институционален инвеститор, чиято основна дейност е инвестиране във финансови инструменти, включително лице, които извършва секюритизация на активи или други сделки за финансиране.

2.2. УД третира клиента като професионален, ако:

а) клиентът не е поискал промяна в категоризацията си с цел осигуряване на по-висока степен на защита в съответствие с процедурата за това съгласно Политиката и разпоредбите на ЗПФИ;

б) УД по собствена инициатива не е определило клиента като непрофесионален клиент.

3. Дружеството третира клиент като професионален клиент и в случаите, в които последният е поискал прекатегоризация по реда на Политиката, по преценка на УД клиентът отговаря на изискването по т.1 по-горе, и отговаря на поне два от следните критерии:

- а) през последните четири тримесечия е сключвал средно за тримесечие по 10 сделки със значителен обем на съответен пазар;
- б) стойността на инвестиционния му портфейл, който включва финансови инструменти и парични депозити, е повече от 500 000 евро или левовата им равностойност;
- в) клиентът работи или е работил във финансовия сектор не по-малко от една година на длъжност, която изисква познания относно съответните сделки или услуги.

III. Непрофесионален клиент

1. Дружеството категоризира свой клиент, който ползва услугите на УД по Управление на портфейл или Инвестиционна консултация, като **непрофесионален клиент**, ако последният не притежава опит, знания и умения, за да взема самостоятелно инвестиционни решения и правилно да оценява рисковете, свързани с инвестирането и/или не отговаря на изискванията, посочени в Приложението към ЗПФИ и в Политиката.

2. УД счита клиент за непрофесионален клиент, ако:

- а) клиентът не отговаря на условията за определянето му като професионален клиент;
- б) определен е като такъв по инициатива на Дружеството, включително в случаите, когато отговаря на критериите по т. 2.1 от предходния раздел; или
- в) е поискал изрично да бъде третиран като такъв по реда на Политиката, ЗПФИ и Делегирания регламент.

IV. Прекатегоризация на клиенти

1. Всеки клиент, който е бил първоначално категоризиран като професионален клиент може да поиска писмено пред УД, съответно Дружеството може по собствена инициатива, да го прекатегоризира като непрофесионален клиент при спазване на изискванията на ЗПФИ, Делегирания регламент и Политиката.

2. Клиент, който е бил категоризиран от Дружеството като непрофесионален клиент, може да поиска прекатегоризация като професионален клиент, ако отговаря на условията на т.3 от раздел II по-горе. В този случай, клиентът няма да може да се възползва от особените права, които са приложими съобразно вътрешните актове на УД и действащото законодателство за защита на непрофесионалните клиенти, включително няма да се ползва от правото да бъде компенсирани от Фонда за компенсиране на инвеститорите.